

Załącznik
do uchwały nr
Rady Miejskiej w Świdnicy
z dnia

Urząd Miejski w Świdnicy

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miasto Świdnica na lata 2026-2029

PREZYDENT MIASTA
Beata Moskal-Słaniewska

Świdnica 2025

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW.....	3
WPROWADZENIE.....	4
Uzasadnienie wprowadzenia Programu.....	8
Podstawy prawne opracowania Programu.....	10
PROBLEM UZALEŻNIEŃ W GMINIE Miasto ŚWIDNICA	13
Działalność Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	20
RYNEK ALKOHOLOWY W GMINIE MIASTO ŚWIDNICA	23
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW	25
Struktura badanej próby.....	25
Problem alkoholowy	26
Problem nikotynowy	28
Problem narkotykowy.....	28
Problem przemocy.....	32
Korzystanie z urzędzeń elektronicznych i internetu.....	36
Uczestnictwo w grach hazardowych	38
Zaburzenia odżywiania	38
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD DOROSŁYCH	
MIESZKAŃCÓW	40
Struktura badanej próby.....	40
Korzystanie z urzędzeń elektronicznych	42
Uczestnictwo w grach hazardowych	43
Problem alkoholowy	45
Problem nikotynowy	48
Problem narkotykowy.....	49
Problem przemocy.....	50
WNIOSKI Z BADAŃ SPOŁECZNYCH	56
CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU.....	61
Cel I.....	62
Cel II.....	65
Cel III.....	69

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2026-2029

REALIZACJA PROGRAMU	71
ADRESACI PROGRAMU.....	71
ZEZWOLENIA NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH	71
TERMINY WAŻNOŚCI ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH	72
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	72
ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW MIEJSKIEJ KOMISJI DS. ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.....	73
MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU.....	74
BIBLIOGRAFIA	76
SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW	77
Spis rysunków.....	77
Spis tabel	77
Spis wykresów	78

WYKAZ SKRÓTÓW

AA – Anonimowi Alkoholicy

AI-Anon – dorośli członkowie rodzin osób uzależnionych

CWOP – Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych

DDS+ – Dzienny Dom Senior+

IPiN – Instytut Psychiatrii i Neurologii

KCPU – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

KPP – Komenda Powiatowa Policji w Świdnicy

KS+ – Kluby Senior+

MBP – Miejska Biblioteka Publiczna w Świdnicy

MDK – Młodzieżowy Dom Kultury

MKRPA – Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdnicy

MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy

NPZ – Narodowy Program Zdrowia

ORE – Ośrodek Rozwoju Edukacji

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy

PES – podmioty ekonomii społecznej

pp. – punkt procentowy

Program – Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2026-2029

PWD – placówki wsparcia dziennego

ŚOK – Świdnicki Ośrodek Kultury

ŚOSiR – Świdnicki Ośrodek Sportu i Rekreacji

UM – Urząd Miejski w Świdnicy

ZI – Zespół Interdyscyplinarny w Świdnicy

WPROWADZENIE

W Polsce problem uzależnień od alkoholu i narkotyków stanowi istotne wyzwanie zdrowotne i społeczne, wpływające zarówno na jednostki, jak i całe społeczności. Nadużywanie tych substancji prowadzi nie tylko do poważnych konsekwencji zdrowotnych, ale również do rozpadu więzi rodzinnych, wykluczenia społecznego, wzrostu przestępczości oraz obciążeń dla systemu ochrony zdrowia i pomocy społecznej. Problem ten dotyka różnych grup wiekowych, jednak szczególnie niepokojące są statystyki dotyczące młodzieży i młodych dorosłych, wśród których obserwuje się wzrost zachowań polegających na eksperymentowaniu z substancjami psychoaktywnymi.

Napoje alkoholowe są bezsprzecznie najbardziej dostępną substancją psychoaktywną w każdej grupie wiekowej. Według Raportu opracowanego przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, od 2007 roku spożycie alkoholu na 1 mieszkańca w ciągu roku przekracza 9 litrów – w 2022 roku wyniosło ono 9,37 litrów, co jest wartością najniższą na przestrzeni ostatnich 5 analizowanych lat¹. Problem spożywania alkoholu dotyczy zarówno kobiet, jak i mężczyzn, jednak to właśnie mężczyźni stanowią grupę szczególnie narażoną na częstsze sięganie po tego typu substancje – spożywają oni alkohol niemal trzykrotnie częściej niż kobiety, tj. przez średnio 106 dni, podczas gdy kobiety piją alkohol średnio przez 37 dni w ciągu roku. Taka różnica może być związana nie tylko z czynnikami społecznymi i kulturowymi, ale także z odmiennymi preferencjami – mężczyźni częściej wybierają piwo, podczas gdy kobiety chętniej sięgają po wino².

Niepokojącym zjawiskiem jest również znaczące spożycie alkoholu wśród młodzieży, co może prowadzić do poważnych konsekwencji zdrowotnych i społecznych w przyszłości. Według wyników ostatniej edycji europejskiego badania ESPAD (*European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs*) z 2014 roku, prowadzonego na reprezentatywnej grupie młodzieży szkolnej w wieku 15-16 lat, odsetek uczniów w Polsce,

¹ Szmidt J., i in., *Raport 2023 – Uzależnienia w Polsce, Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Warszawa 2023*

² Tamże

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2026-2029

którzy pili alkohol w ciągu ostatnich 30 dni, wyniósł 39,1%. W porównaniu z poprzednią edycją badań ESPAD, wartość ta uległa spadkowi o 7,5 pp.³

Innym z kluczowych wyzwań współczesnego społeczeństwa jest dostęp do narkotyków. Ich dostępność, wzorce konsumpcji oraz konsekwencje prawne i społeczne wymagają stałego monitorowania i działań prewencyjnych. *Europejski Raport Narkotykowy* z 2024 roku zwraca uwagę na fakt, że około 8,0% mieszkańców Europy w wieku 15-64 lat używało tego typu substancji w ciągu ostatniego roku, natomiast blisko co trzeci podejmował się tego przynajmniej raz w ciągu całego swojego życia (29,9%). Najwyższy odsetek osób dotkniętych problemem obserwuje się w grupie wiekowej 15-34 lat, gdzie w ciągu ostatniego roku było to 15,0%⁴. Według badań ESPAD z 2024 roku, odsetek uczniów, którzy deklarowali używanie narkotyków kiedykolwiek w życiu, wyniósł 16,9%. Oznacza to spadek w porównaniu z poprzednim badaniem ESPAD z 2019 roku, gdzie tenże odsetek wyniósł 21,4%⁵. W badaniu przeprowadzonym w 2021 roku przez Fundację CBOS, odnotowano, że 13% uczniów używało narkotyków w ciągu ostatniego roku, co oznacza spadek o 3 pp. względem roku 2018. Marihuana i haszysz pozostają najczęściej używanymi przez uczniów substancjami – na zażywanie ich kiedykolwiek w życiu wskazało 36,2% respondentów w 2021 roku, co wskazuje na tendencje spadkowe począwszy od 2016 roku, gdy odsetek ten wyniósł 42,0%, przez 37,5% w roku 2018⁶.

W 2022 roku wszczęto 37 572 postępowania na podstawie Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, co stanowi wzrost o 1 522 spraw w porównaniu do roku 2021, w którym odnotowano 36 050 takich postępowań. W tym samym okresie podejrzenie o popełnienie

³ Sierostawski J., Sierostawska U., *Używanie Alkohol i Narkotyków przez Młodzież Szkolną, Raport z ogólnopolskich badań ankietowych ESPAD zrealizowanych w 2014 roku, Instytut Psychiatrii i Neurologii*

⁴ Dane referencyjne zamieszczone w *Raporcie* pochodzą z okresu od stycznia do grudnia 2022 roku (*European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, European Drug Report 2024: Trends and Developments, 2024*)

⁵ Sierostawski J., Sierostawska U., *Używanie Alkohol i Narkotyków przez Młodzież Szkolną, Raport z ogólnopolskich badań ankietowych ESPAD zrealizowanych w 2024 roku, Instytut Psychiatrii i Neurologii*

⁶ Malczewski A., *Młodzież a substancje psychoaktywne w: Młodzież 2021 – raport z badań ilościowych zrealizowanych przez Fundację CBOS, Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej, 2022, s. 208-223.*

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2026-2029

przestępstwa z tej ustawy dotyczyło 36 591 osób, co oznacza niewielki wzrost w porównaniu do roku poprzedniego, kiedy liczba podejrzanych wyniosła 36 282⁷.

Coraz częściej obserwuje się także uzależnienia behawioralne (tj. uzależnienia od wykonywania pewnych czynności), które zgodnie z kryteriami aktualnie obowiązującej Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-11 wykazują podobne mechanizmy do uzależnień od substancji, wśród których znajdują się m.in.: utrata kontroli, priorytetyzacja danego zachowania lub substancji kosztem innych obszarów życia oraz kontynuacja pomimo negatywnych skutków.

Raport *Nastolatki 3.0* opracowany na podstawie badania przeprowadzonego między październikiem a listopadem 2022 roku, wskazuje wśród najistotniejszych wniosków na wzrost średniego czasu korzystania z Internetu przez nastolatki w dni powszednie – w 2022 roku było to ponad 5 godzin w ciągu dnia, co oznacza wzrost względem wyników badania zrealizowanego w 2020 roku. Szczególnie alarmujący jest wysoki odsetek nastolatków, którzy w czasie korzystania z Internetu spotykają się z przemocą (44,6%) lub mową nienawiści (68,4%). Brak kontroli rodzicielskiej nad korzystaniem z Internetu przez młodzież może prowadzić do wielu negatywnych konsekwencji, takich jak nadmierne spędzanie czasu w sieci, kontakt z nieodpowiednimi treściami czy zwiększone ryzyko cyberzagrożeń. Tym bardziej niepokojący jest fakt, że ponad połowa nastolatków uczestniczących w badaniu deklaruje, iż ich rodzice nie wyznaczają żadnych zasad dotyczących czasu spędzanego w Internecie (53,7%)⁸. Nadmierne korzystanie z mediów społecznościowych może negatywnie wpływać na codzienne funkcjonowanie młodzieży, prowadząc do zaniedbywania obowiązków. Obawy budzi fakt, że blisko co czwarty nastolatek często rezygnuje z wykonywania obowiązków domowych na rzecz mediów

⁷ Szmidt J., i in., *Raport 2023 – Uzależnienia w Polsce*, Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Warszawa 2023

⁸ Lange R., i in., *Nastolatki 3.0 – Raport z ogólnopolskiego badania uczniów i rodziców*, NASK – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2023.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2026-2029

społecznościowych (23,8%) oraz przyznaje, że z tego samego powodu zaniedbuje swoje obowiązki szkolne (28,7%)⁹.

Dane te podkreślają potrzebę podejmowania skutecznych działań profilaktycznych i interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu i narkotyków, mających na celu ograniczenie skali problemu oraz wspieranie osób uzależnionych i ich rodzin. Zadania w zakresie redukcji szkód muszą dotyczyć wszystkich grup społecznych i stanowić usystematyzowany proces działań profilaktycznych i terapeutycznych. W procesie tym istotne miejsce zajmują edukacja zdrowotna i społeczna, które są realizowane w środowiskach dzieci i młodzieży w formie programów rekomendowanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii. Nadużywanie substancji psychoaktywnych, w tym narkotyków i alkoholu, stanowi poważne wyzwanie zdrowotne i społeczne, zwłaszcza wśród młodzieży. Dynamiczne zmiany w trendach konsumpcji, wzrastająca dostępność substancji oraz nowe zagrożenia, wymagają kompleksowych działań prewencyjnych i interwencyjnych. W związku z tym Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom na 2025 rok rekomenduje m.in.:

- zwiększanie dostępności do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób z uzależnieniem od alkoholu i narkotyków, ze szczególnym uwzględnieniem wyników diagnozy lokalnych potrzeb w zakresie leczenia uzależnień,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz narkotykowych,

⁹ Tamże

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2026-2029

- wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

Uzasadnienie wprowadzenia Programu

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2026-2029 jest dokumentem wyznaczającym cele oraz sposoby rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i związanych z tą sferą życia problemów rodzinnych i społecznych na terenie Gminy Miasto Świdnica. Niniejszy dokument stanowi kontynuację działań prowadzonych w latach ubiegłych w ramach Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Zgodnie z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2151) do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Zadania te w szczególności obejmują:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą domową;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2026-2029

5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
6. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

Zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) do zadań własnych gminy należy przeciwdziałanie narkomanii, które obejmuje:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
5. pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Według art. 4¹ ust. 2 z dnia 26 października 1982 r. ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, realizacja ww. zadań prowadzona jest w postaci Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, uchwalonego na okres nie dłuższy niż 4 lata. Biorąc pod uwagę cele operacyjne dotyczące

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2026-2029

przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia, a także działania w zakresie rozwiązywania uzależnień behawioralnych.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2026-2029 został opracowany zgodnie ze wskazanymi powyżej obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie Gminy Miasto Świdnica zwanej dalej Gminą.

Podstawy prawne opracowania Programu

Kierunki działań zawarte w Programie są zgodne z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021-2025. Do wiążących aktów prawnych należą:

- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określająca priorytety zadań realizowanych poprzez program, traktująca je jako zadania własne gminy,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych,
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym,
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.

Ponadto dokument nawiązuje m.in. do zapisów *Strategii Rozwoju Miasta Świdnicy 2030 PLUS*, przyjętej Uchwałą Nr LVI/576/23 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 25 sierpnia 2023 roku, a także *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miasto Świdnica na lata 2019-2025*, przyjętej Uchwałą Nr VIII/67/19 z dnia 31 maja 2019 roku.

Źródłem finansowania Programu są środki budżetu Gminy Miasto Świdnica pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz opłat z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającego 300 ml.

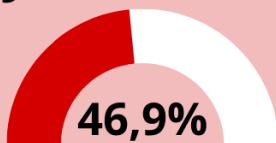
CHARAKTERYSTYKA GMINY MIASTO ŚWIDNICA

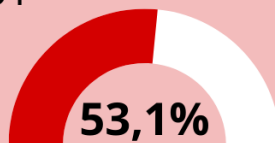
Przyrost naturalny na 1 000 ludności: -8,11

Ekonomiczne grupy wieku:

24 399

27 651

29,8%

55,4%

OŚWIATA I WYCHOWANIE

- 2 żłobki miejskie
- 7 przedszkoli miejskich
- 7 szkół podstawowych

KULTURA

- Młodzieżowy Dom Kultury
- Świdnicki Ośrodek Sportu i Rekreacji
- Miejska Biblioteka Publiczna
- Świdnicki Ośrodek Kultury
- Muzeum Dawnego Kupiectwa

POMOC SPOŁECZNA

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy
- Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Zespół Interdyscyplinarny
- Punkt Informacyjno-Konsultacyjny w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i uzależnieniom
- Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych
- 3 placówki wsparcia dziennego prowadzone przez PES
- Dzienny Dom Senior+
- 3 Kluby Senior+
- 20 mieszkań wspomaganych
- Schronisko dla Osób Bezdomnych

*Dane statystyczne przedstawione na grafice pochodzą z 2024 roku [BDL GUS]

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2026-2029

ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Do istotnych zasobów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, z których mogą korzystać mieszkańcy Gminy należą:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy,
- Urząd Miejski w Świdnicy,
- Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Punkty Informacyjno-Konsultacyjne w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej i uzależnieniom,
- Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych,
- Grupy wsparcia AA, Al-Anon, NA, dla osób z doświadczeniem przemocy domowej, młodzieży oraz osób z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich,
- 3 Kluby Senior+,
- Dzienny Dom Senior+,
- 2 Placówki Wsparcia Dziennego prowadzone przez PES,
- Hostel dla ofiar przemocy w rodzinie prowadzony przez PES,
- Schronisko dla Osób Bezdomnych,
- 20 mieszkań wspomaganych (12 wspieranych i 8 treningowych),
- Poradnia Leczenia Uzależnień,
- Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia,
- Komenda Powiatowa Policji w Świdnicy,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Świdnicy
- Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy,
- placówki oświatowe i świetlice szkolne,
- placówki ochrony zdrowia,
- placówki kulturalne i rekreacyjne,
- organizacje pozarządowe i związki wyznaniowe.

Są to instytucje i podmioty prowadzące działalność na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom, bądź wspomagające taką działalność. Ich kooperacja odbywa się na zasadzie współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej.

Do zasobów osobowych działających na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom na terenie Gminy należy zaliczyć:

- pedagogów i psychologów zatrudnionych w placówkach oświatowych,
- członków Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- pracowników i specjalistów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- funkcjonariuszy Policji,
- sędziów, prokuratorów oraz kuratorów sądowych i społecznych,
- pracowników placówek ochrony zdrowia,
- przedstawicieli organizacji pozarządowych i związków wyznaniowych.

PROBLEM UZALEŻNIEŃ W GMINIE MIASTO ŚWIDNICA

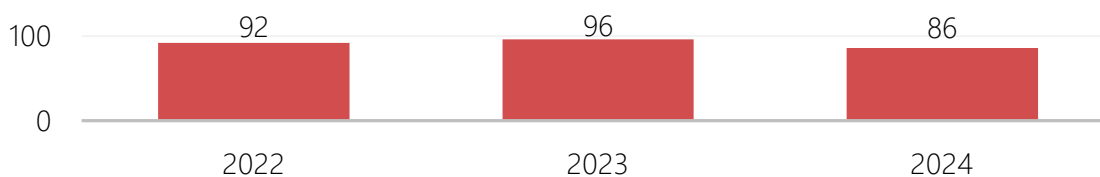
Uzależnienie od alkoholu jest chorobą chroniczną, postępującą i potencjalnie śmiertelną. Nie jest możliwe całkowite jej wyleczenie, a jedynie zahamowanie narastania jej objawów i szkód zdrowotnych. Narkomania, definiowana zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii, oznacza *stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich*. Problem narkomanii ma charakter interdyscyplinarny. Znajduje się on w polu zainteresowania różnych służb, takich jak leczenie, oświata, pomoc społeczna, organy ścigania i wymiar sprawiedliwości oraz media. Każda z nich styka się z tym zjawiskiem od innej strony.

W 2024 roku, podobnie jak w latach poprzednich, wśród osób korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy znajdowały się rodziny dotknięte problemem uzależnienia od alkoholu i narkotyków. W 2024 roku ich liczba była najniższa względem lat poprzednich i wynosiła 86, z kolei w 2023 roku było to 96 rodzin

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2026-2029

zamieszkujących Gminę, a w 2022 roku – 92. Można zauważyć, że na przełomie lat 2022-2024 liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia MOPS z powodu problemu uzależnienia od alkoholu i narkomanii ulegała wahaniom, przy czym w 2024 roku zmniejszyła się o 6,5% względem 2022 roku i o 10,4% w porównaniu do 2023 roku.

Wykres 1. Liczba rodzin i udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu i narkomanii (łącznie) w latach 2022-2024

Źródło: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej za lata 2022-2024

Uzależnienie od alkoholu i narkotyków w 2024 roku jako powód udzielania pomocy i wsparcia pomocy społecznej znajdowało się na szóstym miejscu. W latach poprzednich plasowało się na tym samym miejscu. W 2024 roku liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wyniosła 1 018, a więc rodziny zmagające się z problemem uzależnień stanowiły 8,5% ogółu. Na przełomie lat 2022-2024 ich udział ulegał wahaniom, gdyż w 2022 roku było to 8,7%, a w 2023 roku – 9,1%.

Punkt Informacyjno-Konsultacyjny w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej i uzależnieniom (PIK), działający przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Świdnicy. Jego zadaniem jest wsparcie osób w kryzysach, w szczególności zmagających się z problemem uzależnień oraz uwikłanych w przemoc w rodzinie, a także inicjowanie działań interwencyjnych i naprawczych. Punkt Informacyjno-Konsultacyjny współpracuje z innymi specjalistami zatrudnionymi w MOPS w Świdnicy oraz instytucjami odpowiedzialnymi za specjalistyczną pomoc i wsparcie.

W 2024 roku oraz w latach poprzednich na terenie Gminy funkcjonował punkt specjalistycznego poradnictwa, który znajduje się przy ul. Długiej 33, w **Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych**, gdzie w poniedziałki i czwartki od 13.00 do 17.00, wtorki, środy i piątki od 8.00 do 12.00, udzielane jest wsparcie psychologiczne, terapeutyczne oraz prawne.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2026-2029

Specjalistyczna pomoc psychologiczna dla osób z problemem uzależnienia i współuzależnienia, a także doświadczających innych trudności świadczona jest również w innych placówkach znajdujących się w strukturach MOPS:

- w siedzibie MOPS przy ul. Franciszkańskiej 7,
- w Klubie Senior+ przy ul. Słobódzkiego 19,
- w Dziennym Domu Pobytu Senior+ przy ul. Saperów 27,
- w mieszkaniach wspomaganych i treningowych przy ul. 1 Maja 23.

W 2024 roku w PIK udzielono porad 80 osobom dotkniętym problemem alkoholowym i 30 osobom z problemem narkotykowym. Dodatkowo, wsparcie otrzymało 59 dorosłych członków rodziny osoby z problemem alkoholowym, 10 członków rodzin osób z problemem narkotykowym, 50 osób doznających przemocy w rodzinie oraz 10 osób stosujących przemoc wobec bliskich. Należy zauważyć, że mimo niewielkich wahań w zakresie zapotrzebowania na specjalistyczne poradnictwo wśród poszczególnych grup, skala korzystania z usług specjalistów ulega intensyfikacji, co stanowi o rosnącej skali problemów, ale również większej świadomości mieszkańców w zakresie możliwości skorzystania ze wsparcia w kryzysie. Dane te wskazują na potrzebę stałego rozwoju aparatu pomocowego i usługowego, w tym zainicjowania dodatkowych działań środowiskowych ukierunkowanych na rozpoznawanie i wspieranie środowisk szczególnie dotkniętych lub narażonych na występowanie tego rodzaju sytuacji kryzysowych. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 1. Liczba osób, którym udzielono porad w Punktach Informacyjno-Konsultacyjnych w Świdnicy w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
osoby z problemem alkoholowym	12	60	80
osoby z problemem narkotykowym	0	40	30
dorośli członkowie rodziny osoby z problemem alkoholowym	10	20	59
dorośli członkowie rodziny osoby z problemem narkotykowym	0	6	10
osoby doznające przemocy domowej	20	16	50

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2026-2029

osoby stosujące przemoc domową	0	2	10
--------------------------------	---	---	----

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za lata 2022-2024

Poradnictwo świadczone jest również przez podmioty zewnętrzne na zlecenie Gminy. W 2024 roku mieszkańcy mieli możliwość korzystania m.in. z nieodpłatnego poradnictwa rodzinnego przy ul. Franciszkańskiej 7 oraz warsztatów pn. „Świdnicka Szkoła dobrych relacji”.

Nieodpłatne wsparcie i poradnictwo specjalistyczne dla mieszkańców Gminy Miasto Świdnica zapewniają także inne podmioty, m.in.:

- szkoły podstawowe prowadzone przez Gminę Miasto Świdnicę, w formie indywidualnych konsultacji psychologicznych oraz zajęć grupowych dla społeczności szkolnej,
- Fundacja Pomocy Prawnej NEGOTIUM, w formie porad prawnych wraz z kompleksową obsługą podopiecznego przy ul. Długiej 54-58/5, w czwartki i piątki po uprzednim umówieniu na spotkanie mailowo lub telefonicznie,
- Okręgowy Ośrodek Pomocy Pokrzywdzonym Prześstępstwem w Świdnicy przy placu Św. Małgorzaty 1 w formie pomocy psychologicznej, prawnej, psychoterapeutycznej, psychiatrycznej oraz szerokiego wsparcia materialnego i rzeczowego; pomoc udzielana jest w poniedziałki, środy, czwartki, piątki od 8:00 do 15:00, we wtorki od 13:00 do 20:00, w soboty od 9:00 do 14:00,
- poradnie psychologiczne i poradnie zdrowia psychicznego w strukturach zakładów opieki zdrowotnej.

Niezwykle ważnym zasobem wsparcia mieszkańców dotkniętych uzależnieniem lub współuzależnieniem funkcjonującym na terenie Gminy jest **Poradnia Leczenia Uzależnień** w Świdnicy, działająca w strukturach Zespołu Usług Medycznych „MEDYK” sp. z o. o., a także **Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkohol i Współuzależnienia**, będąca częścią Dolnośląskiego Centrum Leczenia Uzależnień w Czarnym Borze, świadczącego usługi ambulatoryjne oraz całodobową terapię.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2026-2029

W 2024 roku całodobowy program psychoterapii uzależnień w Dolnośląskim Centrum Leczenia Uzależnień w Czarnym Borze realizowały 53 osoby, z czego program terapii ukończyło 37 uczestników, z kolei w Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu oraz w Poradni Leczenia Uzależnień:

- 98 mieszkańców podjęło program terapii uzależnienia, a ukończyły go 43 osoby,
- 17 mieszkańców podjęło program terapii współuzależnienia, a ukończyło go 10 uczestników.

Na zlecenie Gminy Miasto Świdnica świadczone były dodatkowe usługi w zakresie nieodpłatnego uczestnictwa w programach terapeutycznych, w tym:

- poradnictwo i terapia indywidualna dla osób uwikłanych w przemoc w rodzinie i dla rodziców osób uzależnionych – w 2024 roku zrealizowano 60 godzin wsparcia,
- poradnictwo i terapia indywidualna dla młodzieży zagrożonej uzależnieniem i uzależnionej – w 2024 roku zrealizowano 36 godzin wsparcia,
- poradnictwo, treningi umiejętności oraz terapia grupowa dla osób dotkniętych problemem przemocy w rodzinie.

Na terenie Gminy funkcjonuje również **Diecezjalna Specjalistyczna Poradnia Rodzinna**, która mieści się przy ulicy Budowlanej 6. W ramach Poradni prowadzony jest Punkt Konsultacyjno-Informacyjny świadczący wsparcie emocjonalne i psychologiczne oraz udzielający kompleksowych informacji dla osób uzależnionych i ich bliskich. Wsparcie świadczone jest we wtorki w godz. 17.00 – 19.00. Ponadto, przy Poradni funkcjonuje samopomocowa grupa wsparcia dla osób z problemem współuzależnienia typu AI-Anon „Ujrzyć Drogę”, która spotyka się w każdy wtorek o godzinie 17.30 w siedzibie Poradni.

Dodatkowa oferta wsparcia i pomocy w pokonaniu uzależnienia realizowana jest także przez **Stowarzyszenie Klubu Abstynenta „ACCESS”**. Poza działalnością edukacyjną i informacyjną o problemie uzależnień, Stowarzyszenie prowadzi grupę wsparcia dla osób uzależnionych AA „Tu i Teraz” - mitingi odbywają się w każdą środę o godz. 18.00 oraz grupę NA Anonimowi narkomani „Przebudzeni” - mitingi odbywają się w każdy wtorek o godz. 18.00 i w piątek o godz. 17.30, w siedzibie Klubu przy ul. Chrobrego 4. **Intergrupa**

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2026-2029

Wałbrzyska prowadzi z kolei grupę wsparcia „U Billa i Boba” dla osób uzależnionych, przy ul. Rolniczej 9 (spotkania w poniedziałki o godz. 18.00), „Emaus” przy ul. Prądyńskiego 2 (spotkania we wtorki o godz. 17.00), „Nadzieja” oraz „Topos” (obie grupy spotykają się przy ul. Długiej 33). W areszcie śledczym w Świdnicy regularnie spotyka się także grupa AA „24h”. Istotnym wsparciem lokalnego systemu profilaktyki jest realizacja programów i innych działań profilaktycznych, skierowanych do dzieci i młodzieży szkolnej. W 2024 roku w szkołach funkcjonujących na terenie Gminy przeprowadzono program o potwierdzonej skuteczności, tj. program rekomendowany w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Instytut Psychiatrii i Neurologii. Programem „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców” objęto łącznie 30 nauczycieli lub wychowawców oraz 46 rodziców.

Ponadto, w 2024 roku i latach poprzednich realizowano inne formy działań profilaktycznych skierowane do dzieci i młodzieży, w tym programy z obszaru profilaktyki uniwersalnej, którymi objęto 2 000 uczniów, 200 nauczycieli/wychowawców oraz 500 rodziców.

W roku 2025 zrealizowano trzy szkolenia przygotowujące realizatorów/trenerów do realizacji programów profilaktycznych, z zakresu profilaktyki uniwersalnej tj.:

- „Przyjaciele Zippiego”,
- „Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej”,
- „Iskra Odporności”,

w których udział wzięło łącznie 48 pedagogów.

Dodatkowo, dla dzieci i młodzieży szkolnej, a także ogółu lokalnej społeczności organizowane są inne oddziaływania profilaktyczne. W 2024 roku przeprowadzono jednorazowe prelekcje i pogadanki dla 130 uczestników, zorganizowano festyny i imprezy plenerowe, w których uczestniczyło 1 700 mieszkańców, odbyły się również imprezy sportowe dla 3 000 uczestników oraz konkursy artystyczne o charakterze profilaktycznym, w których udział wzięło 100 uczniów. Wśród przedsięwzięć znalazły się m.in.:

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2026-2029

- „Mamo, Tato nie pal”,
- „Bezpieczne dziecko jest świadome zagrożeń i potrafi na nie reagować”,
- „Profilaktyka cyberprzemocy, bezpieczeństwo w sieci”,
- „Młode głowy”,
- „Hejt, jego przyczyny i konsekwencje”,
- „Szkolny Tydzień Profilaktyki Zdrowia Psychicznego”,
- „EduLyke”.

Ważnym aspektem działalności na rzecz profilaktyki zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży jest również zwiększanie ich aktywności fizycznej. Zajęcia sportowe, będące jednym z najskuteczniejszych czynników ochronnych, prowadzone były w 2024 roku w godzinach pozaszkolnych, a uczestniczyło w nich łącznie 3 500 uczniów.

Funkcję wspierającą lokalny system przeciwdziałania uzależnieniom w mieście pełnią **placówki wsparcia dziennego**, które prowadzone są przez organizacje pozarządowe na zlecenie Gminy:

- Caritas Diecezji Świdnickiej – Placówka Wsparcia Dziennego dla 30 uczestników,
- Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint” – Placówka Wsparcia Dziennego Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza „Oratorium” dla 60 uczestników.
- Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Chorych „Serce” – Europejskie Centrum Przyjaźni Dziecięcej – Placówka Wsparcia Dziennego dla 45 uczestników (do 2024 r. włącznie),

Działalność placówek wsparcia dziennego skierowana jest do dzieci w wieku szkolnym, uczniów szkół podstawowych, w szczególności z rodzin korzystających ze wsparcia MOPS. W ramach prowadzonych zajęć, dzieci w placówce objęte są m.in. pomocą w nauce i odrabianiu zadań domowych, opieką pedagogiczną i socjoterapeutyczną, dożywianiem, a także organizowany jest dla nich aktywny czas wolny, m.in. poprzez gry i zabawy świetlicowe oraz udział w imprezach okolicznościowych i zajęciach w czasie wakacji i ferii.

Nauczyciele i wychowawcy zostali w 2024 roku objęci oddziaływaniami podnoszącymi kompetencje, a w szkoleniach i warsztatach udział wzięło 30 osób. Działaniami

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2026-2029

zwiększającymi odporność kadr pracujących w środowiskach, w których występują problemy uzależnień i przemoc w rodzinie objęto także pracowników MOPS. W przedmiotowym roku 26 pracowników Ośrodka uczestniczyło w łącznie 154 godzinach indywidualnych konsultacji psychologicznych z ekspertem – superwizorem, a także licznych warsztatach w zakresie umiejętności interpersonalnych, szkoleniach podnoszących kwalifikacje członków MKRPA, zajęciach seminaryjno-warsztatowych i szkoleniach, które umożliwiły nabycie umiejętności niezbędnych do pracy w środowiskach, gdzie występuje problem uzależnień.

Należy również podkreślić, iż w ramach swojej działalności, MKRPA dystrybuuje także materiały edukacyjne, w tym plakaty, ulotki, biuletyny i książki, dotyczące problemu uzależnień. W 2024 roku zrealizowano również kampanie społeczną, w ramach której w *social mediach* opublikowano 20 filmów informacyjno-profilaktycznych.

Działalność Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdnicy powołana do wykonywania zadań Gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, prowadzi swą działalność w oparciu o przepisy ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W 2024 roku, podobnie jak w latach poprzednich, w skład Komisji wchodziło 12 członków¹⁰.

Do zadań MKRPA zalicza się:

1. Inicjowanie działań lokalnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
2. Kontrolę zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych co najmniej raz w roku.
3. Zapewnienie skutecznego przestrzegania prawa w zakresie dystrybucji, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych, m.in. poprzez przeprowadzanie

¹⁰ Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za lata 2022-2024.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2026-2029

kontroli przestrzegania warunków sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy.

4. Wydawanie opinii dotyczących zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz z uchwałami Rady Miejskiej, będącymi podstawą do uzyskania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
5. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.
6. Rozmowy motywujące do podjęcia leczenia.
7. Kierowanie na badanie przez biegłego, w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
8. Współpracę z innymi organami administracji państwowej i samorządowej oraz organizacjami społecznymi, związkami wyznaniowymi w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii.
9. Podnoszenie kwalifikacji z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych poprzez uczestnictwo w szkoleniach, kursach, konferencjach, a także ukończenie studiów podyplomowych i specjalizacji.

Dane dotyczące działań MKRPA w Świdnicy podejmowanych wobec osób uzależnionych w latach 2022-2024 przedstawia kolejna tabela. W 2024 roku członkowie MKRPA przeprowadzili rozmowy z 300 osobami z problemem alkoholowym, a także wystąpili do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wobec 23 mieszkańców Gminy. Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy, zwiększyła się ponad trzykrotnie, z kolei liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego ulegała wahaniom. W przypadku liczby członków rodzin tych osób zauważa się systematyczny wzrost zapotrzebowania.

Tabela 2. Działania Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdnicy wobec osób uzależnionych w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy	93	230	300
liczba członków rodzin osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy	20	50	80
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	41	20	23

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za lata 2022-2024

Członkowie MKRPA wspierają również osoby zmagające się z problemem przemocy domowej, w tym kontaktują się z osobami dotkniętymi przemocą domową, stosującymi ją oraz jej świadkami. Prowadzenie rozmów z osobami stosującymi i doświadczającymi przemocy, a także ze świadkami przemocy domowej jest przejawem interdyscyplinarnego podejścia do rozwiązywania problemów i holistycznego generowania działań wspierająco-naprawczych oraz profilaktycznych. W 2024 roku członkowie MKRPA przeprowadzili rozmowy z 30 osobami doznającymi przemocy domowej w związku z prowadzeniem procedury zobowiązania do leczenia odwykowego, a także z 30 osobami stosującymi przemoc i 30 jej świadkami. W porównaniu do lat poprzednich nastąpiło zwiększenie skali prowadzonych działań w tym zakresie.

Tabela 3. Działania Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdnicy wobec osób dotkniętych przemocą domową w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba osób doznających przemocy domowej, z którymi przeprowadzono rozmowy	5	16	30
liczba osób stosujących przemoc domową, z którymi przeprowadzono rozmowy	0	7	30
liczba świadków przemocy domowej, z którymi przeprowadzono rozmowy	0	0	30

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2026-2029

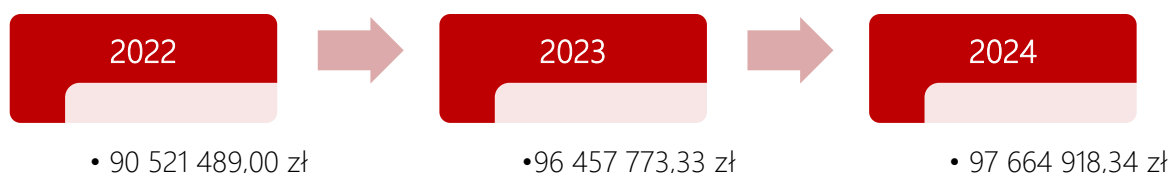
Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za lata 2022-2024

RYNEK ALKOHOLOWY W GMINIE MIASTO ŚWIDNICA

Alkoholizm jest jednym z najpoważniejszych współczesnych problemów społecznych. Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, a ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek z używaniem alkoholu.

W 2024 roku wartość alkoholu sprzedanego na terenie Gminy wyniosła łącznie 97 664 918,34 zł, w tym najwięcej, bo 44 274 653,69 zł o zawartości alkoholu powyżej 18%. Wartość napojów o zawartości alkoholu do 4,5% (oraz piwa) wyniosła 40 787 032,45 zł, natomiast od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) – 12 603 232,20 zł. Są to wartości zadeklarowane w corocznym sprawozdaniu z działalności samorządu gminy w zakresie profilaktyki rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1. Na przestrzeni lat 2022-2024 wartość sprzedanego alkoholu na terenie Gminy ulegała systematycznemu wzrostowi, a w 2024 roku względem 2022 roku wzrosła o 7,9%.

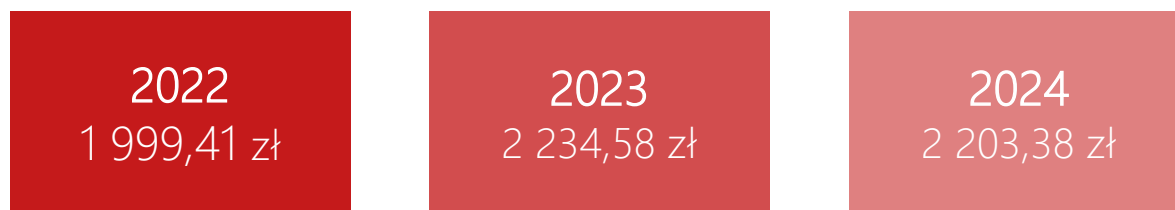
Rysunek 1. Wartość sprzedanego alkoholu na terenie Gminy Miasto Świdnica w latach 2022-2024

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za lata 2022-2024

W 2024 roku Gminę zamieszkiwało łącznie 44 325 osób, które ukończyły 18 rok życia. Wartość sprzedanego na terenie Gminy alkoholu przypadającego na 1 pełnoletnią osobę wyniosła zatem 2 203,38 zł – w porównaniu do 2022 roku, gdy liczba dorosłych mieszkańców wynosiła 45 274 osób, nastąpił wzrost na poziomie 10,2%, z kolei w zestawieniu z rokiem poprzednim (2023), zaobserwowano niewielki spadek o 1,4%.

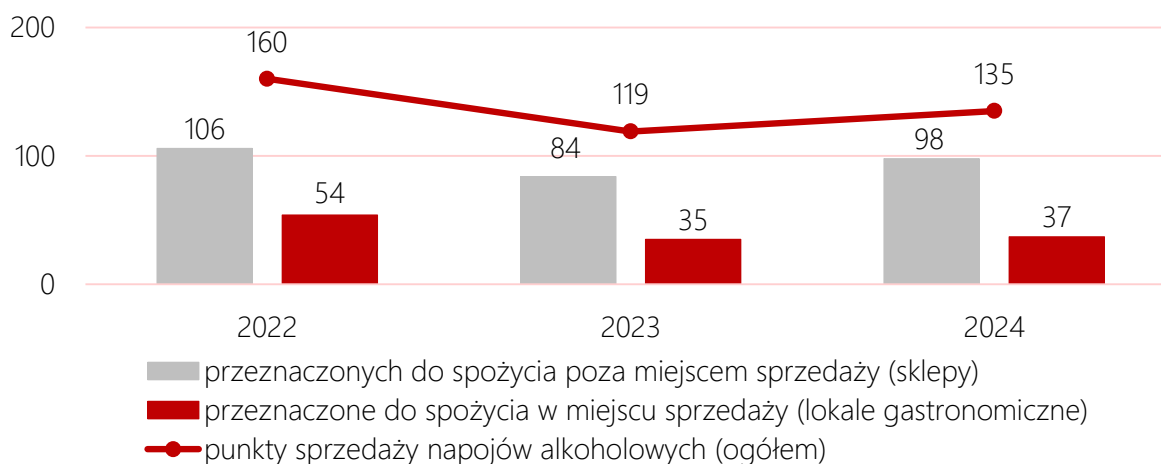
Rysunek 2. Wartość sprzedanego alkoholu na 1 dorosłego mieszkańca Gminy na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za lata 2022-2024

W latach 2022-2024 liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy ulegała znacznym wahaniom – w 2024 roku na jego obszarze znajdowało się 98 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) oraz 37 punktów przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne). W stosunku do 2022 roku liczba punktów prowadzących sprzedaż alkoholu zmniejszyła się o 25, natomiast w porównaniu do 2023 roku zwiększyła się o 16.

Wykres 2. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za lata 2022-2024

Każdego roku MKRPA prowadzi kontrole punktów sprzedaży alkoholu i weryfikuje prawidłowość działań i sprzedaży alkoholu, m.in. w zakresie przestrzegania zakazu reklamy alkoholu, spożywania go na terenie sklepu oraz sprzedaży alkoholu nieletnim. W latach 2022-2024 kontrole prowadzone były kolejno w 36, 40 i 50 punktach.

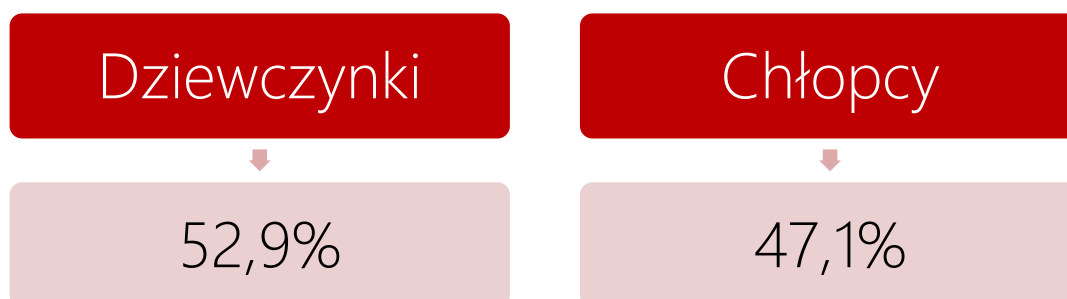
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW

W niniejszym rozdziale przedstawione zostały problemy społeczne z perspektywy dzieci i młodzieży. Pytania zawarte w kwestionariuszu ankiety, miały na celu oszacowanie zasięgu i natężenia występujących wśród uczniów problemów związanych ze spożywaniem alkoholu, zażywaniem narkotyków, sięganiem po papierosy i e-papierosy oraz uzależnieniami behawioralnymi, a także przemocą domową, przemocą rówieśniczą i cyberprzemocą.

Struktura badanej próby

Uczniowie z Gminy wypełnili łącznie 578 kwestionariuszy ankiet. Poniższy rysunek ilustruje strukturę próby według płci. W badaniu diagnozującym problemy społeczne w większym stopniu uczestniczyły dziewczynki, które stanowiły 52,9% badanej próby (306 osób), podczas, gdy chłopcy wypełnili pozostałe 47,1% kwestionariuszy (272 osoby).

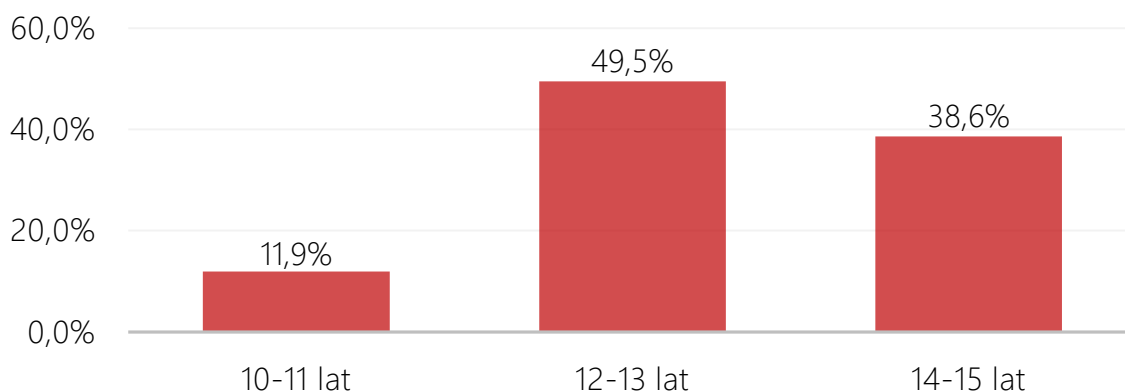
Rysunek 3. Płeć: N¹¹=578

Podział ankietowanych ze względu na wiek przedstawiał się w sposób następujący. Niemal połowa uczniów biorących udział w badaniu, zadeklarowała wiek mieszczący się w przedziale 12-13 lat (49,5%). Odsetek 38,6% respondentów wskazał na wiek 14-15 lat, z kolei 11,9% uczestników badania miało wówczas 10-11 lat.

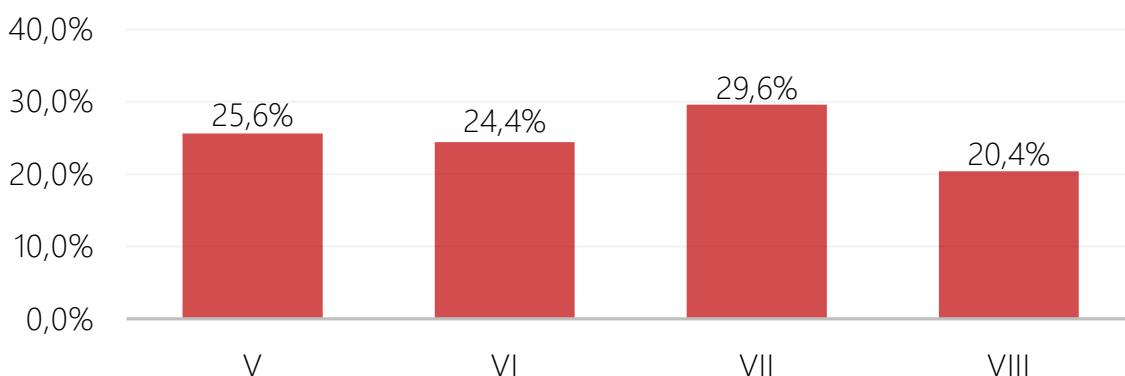
¹¹ N oznacza wielkość próby badawczej, tzn. liczbę respondentów odpowiadających na pytanie.

Wykres 3. Wiek: N= 578

Poniższy wykres prezentuje strukturę badanej próby w podziale na przynależność do danej klasy. Odpowiedzi ankietowanych uczniów były proporcjonalne, gdyż 29,6% badanych uczęszczało w momencie badania do klasy VII szkoły podstawowej, co czwarty wskazał na klasę V (25,6%), a niewiele mniej na – klasę VI (24,4%). Uczniowie z klasy VIII stanowili z kolei 20,4% badanej próby.

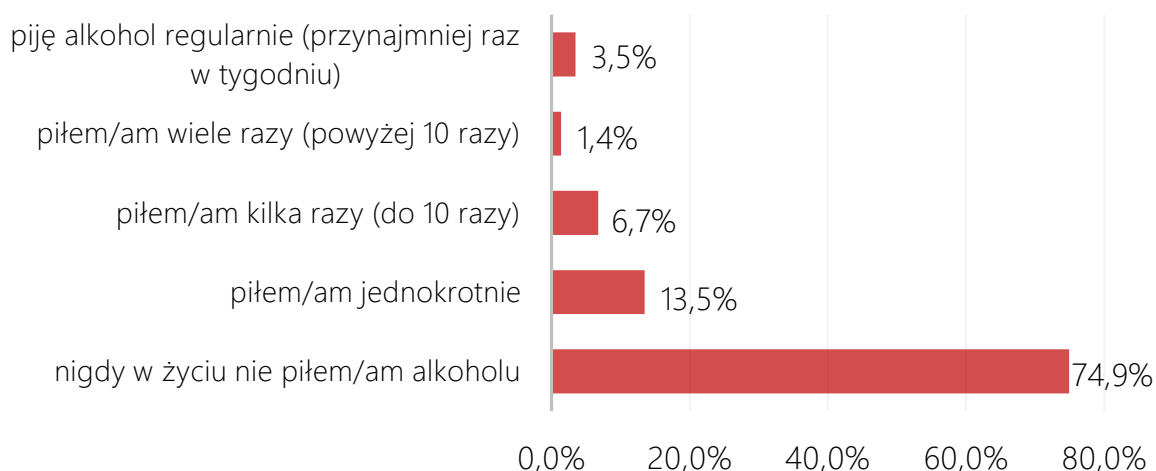
Wykres 4. Klasa: N= 578

Problem alkoholowy

Pierwsze z analizowanych pytań dotyka problemu spożywania alkoholu przez uczniów z Gminy. Jak wskazuje zebrany materiał badawczy, kontakt z alkoholem miał średnio co czwarty badany uczeń (25,1%), w tym 13,5% spożyło go jednokrotnie, 6,7% piło alkohol kilka razy (do 10 razy), 1,4% – wiele razy (powyżej 10 razy), natomiast odsetek 3,5% respondentów zadeklarował regularne sięganie po napoje alkoholowe (przynajmniej raz w tygodniu).

Wykres 5. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=578

Następne pytanie zostało skierowane do uczniów, którzy w poprzednim pytaniu zadeklarowali sięgnięcie kiedykolwiek po alkohol i miało na celu oszacowanie częstotliwości spożywania go w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających badanie. Z poniższych informacji wynika, że większość uczniów po inicjacji alkoholowej nie spożywała alkoholu w tym okresie (66,9%, tj. 97 osób), natomiast 16,6% respondentów zadeklarowało, że piło alkohol 1-2 razy w ciągu ostatniego miesiąca (24 osoby). Na przedział 3-4 razy wskazały 4 osoby (2,8%), z kolei 2 odpowiedzi padły na przedział 5-7 razy (1,4%). Co ósmy młody mieszkaniec przyznał w badaniu, że w omawianym okresie sięgnęła po alkohol więcej niż 7 razy (18 osób, tj. 12,4%), co wskazuje na niepokojące zjawisko regularnego spożywania alkoholu przez część młodzieży. Deklaracja części dzieci i młodzieży dotycząca konsumpcji alkoholu w ciągu miesiąca poprzedzającego badanie, może świadczyć o ryzyku kształtowania się niezdrowych nawyków oraz możliwego zwiększenia skali sięgania po alkohol w okresie wakacyjnym i uzależnienia w przyszłości, a w efekcie konieczność rozwoju usług społecznych ukierunkowanych na niwelowanie negatywnych skutków uzależnień.

Tabela 4. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=145

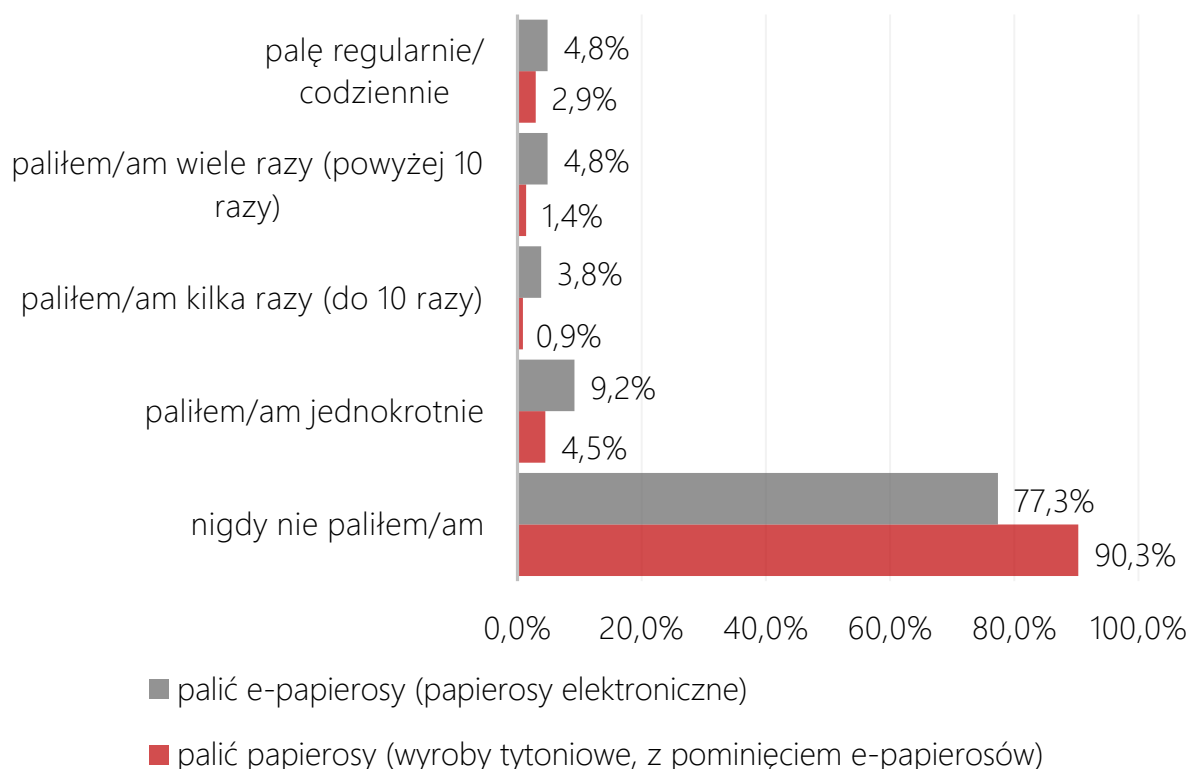
Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie piłem/am alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni	66,9%	97
1 – 2 razy	16,6%	24
3 – 4 razy	2,8%	4
5 – 7 razy	1,4%	2

więcej niż 7 razy	12,4%	18
-------------------	-------	----

Problem nikotynowy

W dalszej kolejności badaniu poddana została częstotliwość sięgania przez uczniów po papierosy tradycyjne (wyroby tytoniowe, z pominięciem e-papierosów) oraz e-papierosy. Z deklaracji młodych mieszkańców Gminy wynika, że kontakt z tradycyjnymi wyrobami tytoniowymi miało łącznie 9,7% ankietowanych, wśród których 4,5% paliło je jednokrotnie, 0,9% sięgnęło po nie kilka razy (do 10 razy), 1,4% paliło je wielokrotnie (powyżej 10 razy), a odsetek 2,9% uczniów potwierdził regularne/codziennie palenie papierosów. Kontakt z e-papierosami miał z kolei znacznie większy odsetek ankietowanych, bo średnio co piąty uczeń, tj. 22,6%. Wśród nich 9,2% sięgnęło po nie jednokrotnie, 3,8% – kilka razy (do 10 razy), a po 4,8% wiele razy (powyżej 10 razy) oraz sięga po nie regularnie/codziennie.

Wykres 6. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się: N= 578

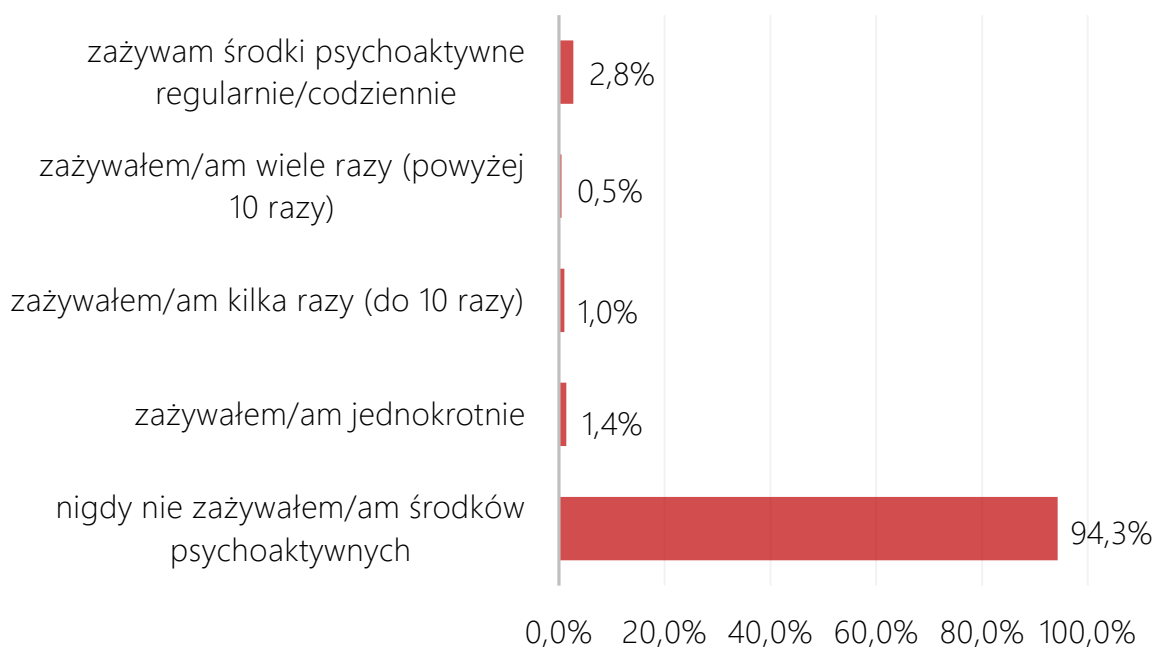

Problem narkotykowy

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2026-2029

Następny z analizowanych obszarów dotyczył zażywania środków psychoaktywnych. W celu dogłębnej analizy tego problemu, respondentom zadano pytanie o to ile razy w życiu zdarzyło im się zażywać tego typu substancje. Z odpowiedzi uczniów wynika, że po substancje psychoaktywne sięgnął kiedykolwiek odsetek 5,7%. Szczególną uwagę należy zwrócić na fakt, iż wśród nich największy udział mają osoby, które zadeklarowały regularne/codziennie sięganie po nie – 2,8%. Dodatkowo, 0,5% badanych stwierdziło, że miało kontakt z takimi substancjami wiele razy (powyżej 10 razy), 1,0% – kilka razy (do 10 razy), a 1,4% zażywało je jednokrotnie.

Wykres 7. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=578

Poniższa tabela przedstawia częstotliwość zażywania substancji psychoaktywnych przez uczniów, w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających badanie. Można zauważyć, że w tym okresie sięgnęła po nie, zdecydowana większość z osób będących po inicjacji, tj. 22 osoby. 2 ankietowanych zażywało tego typu substancje 1-2 razy (6,1%), 1 odpowiedź padła na przedział 3-4 razy (3,0%), a 3 wskazania dotyczyły przedziału 5-7 razy (9,1%). Na większą częstotliwość, tj. więcej niż 7 razy w okresie 30 dni przed badaniem, padło z kolei aż 16 odpowiedzi (48,5%), co wskazuje na wysokie ryzyko uzależnienia wśród połowy uczniów

mających kontakt z tego rodzaju substancjami oraz konieczność objęcia ich specjalistycznymi oddziaływaniami i usługami, m.in. programami w zakresie profilaktyki wskazującej.

Tabela 5. Jak często zażywałeś/aś narkotyki/dopalacze w ciągu ostatnich 30 dni? N=33

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zażywałem/am narkotyków/dopalaczy/leków w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni	33,3%	11
1 – 2 razy	6,1%	2
3 – 4 razy	3,0%	1
5 – 7 razy	9,1%	3
więcej niż 7 razy	48,5%	16

Poniższa tabela przedstawia rozkład odpowiedzi respondentów na pytanie dotyczące rodzaju zażywanych substancji. Jak wynika z odpowiedzi, połowa badanych sięgnęła po marihuanę oraz mefedron, które są najpopularniejszymi substancjami w grupie badanych uczniów (po 50,0%). Niewiele mniej odpowiedzi padło z kolei na leki w celu wywołania stanu odurzenia (14 osób, tj. 43,7%), a także amfetaminę (13 osób, tj. 40,6%). Blisko co trzeci respondent wskazał na zażywanie dopalaczy (10 osób, tj. 31,3%), a 11 odpowiedzi padło na inne substancje, wśród których wymieniono *LSD* i *kokainę*, a także *paracetamol* i *leki alergiczne* (34,4%). 1 ankietowany pominął odpowiedź na to pytanie.

Tabela 6. Jakie były to substancje? N=32

Odpowiedź	%	Liczba odp.
marihuana	50,0%	16
mefedron	50,0%	16
leki w celu odurzenia	43,8%	14
amfetamina	40,6%	13
inne	34,4%	11
dopalacze	31,3%	10

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W następnej części badania uczniowie zostali poproszeni o ocenę dostępności narkotyków, dopalaczy, alkoholu, papierosów i e-papierosów w swojej miejscowości. Jak wynika z ich deklaracji, większość ankietowanych nie posiada wiedzy w tym zakresie w odniesieniu do narkotyków, dopalaczy oraz papierosów.

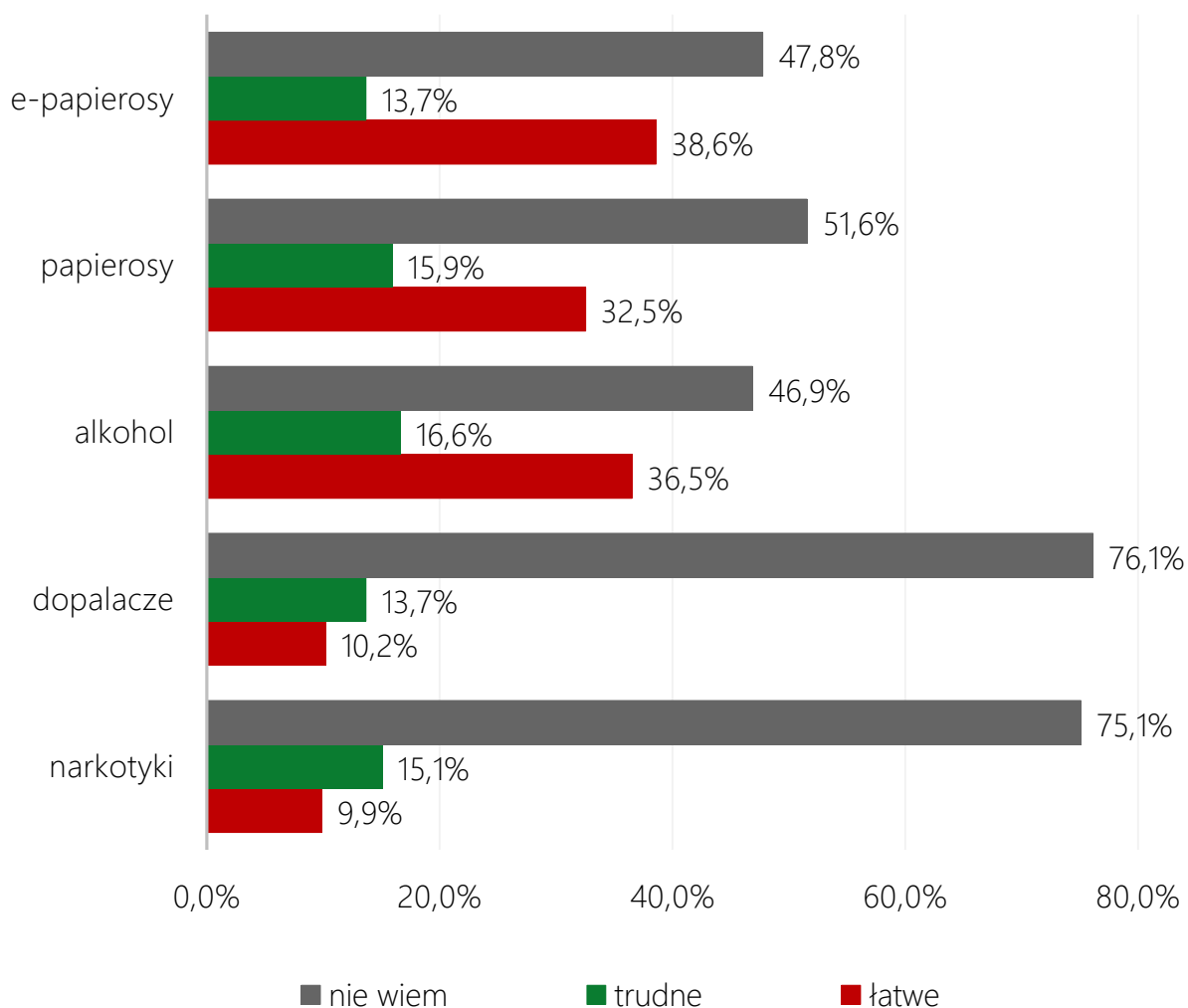
Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2026-2029

Największą dostępnością wśród młodych mieszkańców Gminy charakteryzują się e-papierosy, papierosy tradycyjne i alkohol, na co wskazywał średnio co trzeci respondent.

Zebrany materiał badawczy wykazał, że:

- narkotyki są łatwe do zdobycia dla 9,9% ankietowanych, a trudne dla 15,1%,
- dopalacze są łatwe do zdobycia dla 10,2% badanych, a trudne dla 13,7%,
- alkohol jest łatwy do zdobycia dla 36,5% badanych, a trudny dla 16,6%,
- papierosy są łatwe do zdobycia dla 32,5% respondentów, a trudne dla 15,9%,
- e-papierosy są łatwe do zdobycia dla 38,6% młodych mieszkańców, a trudne dla 13,7%.

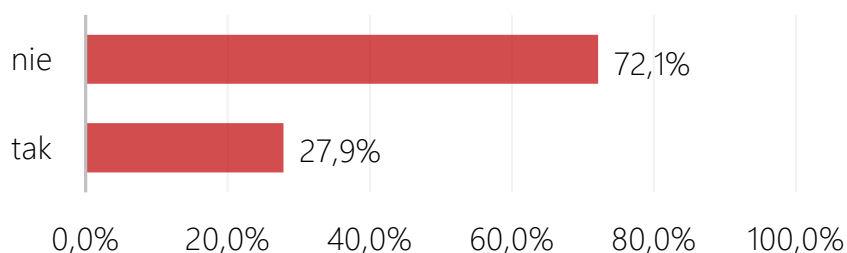
Wykres 8. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy oraz e-papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N= 578

Problem przemocy

W kolejnej części raportu z badania ankietowego oszacowana została skala problemu przemocy wśród uczniów zamieszkujących Gminę. Analizie poddane zostały kwestie związane zarówno z przemocą domową, jak i rówieśniczą oraz przemocą w Internecie, czyli cyberprzemocą. Odpowiedzi respondentów na pierwsze pytanie wskazują, że średnio co czwarty młody mieszkaniec Gminy doświadczył przemocy w ciągu ostatnich 12 miesięcy (27,9%).

Wykres 9. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy?
N=578

Podczas badania diagnozującego dany problem określono również, jakie osoby stosowały przemoc wobec uczniów. Z deklaracji młodych respondentów wynika, że najczęściej doświadczali oni przemocy ze strony uczniów z ich szkoły (80 osób, tj. 52,6%). W dalszej kolejności wskazywano na kolegów/koleżanki spoza szkoły (38 osób, tj. 25,0%) oraz rodzeństwo (33 osoby, tj. 21,7%). 20 ankietowanych przyznało również, że przemoc wobec nich stosowali rodzice (13,2%), a kolejnych 34 uczniów wskazało na inne osoby, w tym *nieznajomych ludzi na ulicy, ludzi w Internecie, nauczycieli, osoby bezdomne oraz dzieci z zajęć sportowych* (22,4%). 9 osób pominęło odpowiedź na to pytanie.

Tabela 7. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=152

Odpowiedź	%	Liczba odp.
uczniowie z mojej szkoły	52,6%	80
koledzy/koleżanki spoza szkoły	25,0%	38
inne osoby	22,4%	34
rodzeństwo	21,7%	33
rodzice	13,2%	20

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2026-2029

W celu zidentyfikowania charakteru doświadczanej przez uczniów przemocy zostali oni poproszeni o wskazanie formy zachowań przemocowych jakich doświadczyli. Z odpowiedzi badanych wynika, że najpowszechniej stosowaną na terenie Gminy Miasto Świdnica formą przemocy jest przemoc psychiczna, z którą w ciągu ostatniego roku spotkało się 92 uczniów (63,4%). Ankietowani doznali również przemocy fizycznej, na którą wskazało 77 osób (53,1%). Wśród innych form przemocy, jakich doświadczyli badani znalazła się także przemoc seksualna, na którą wskazała co piąta osoba (29 osób, tj. 20,0%), a 10 uczniów przyznało, że doświadczyło zaniedbania ze strony rodziców (6,9%). 16 osób pominęło odpowiedź na to pytanie.

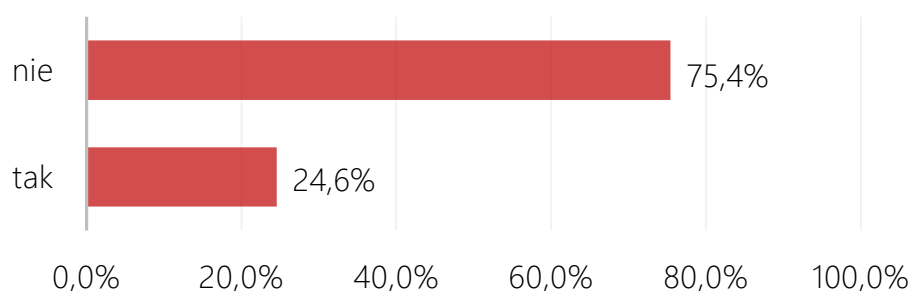
Tabela 8. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=145

Odpowiedź	%	Liczba odp.
ktoś mnie przezywał, groził mi, upokarzał, straszył, wyśmiewał itp.	63,4%	92
ktoś mnie bił, kopał, szarpał, dusił, popychał, spoliczkował itp.	53,1%	77
ktoś mnie dotykał w miejsca, w które sobie tego nie życzyłem/am, ktoś mówił o moim ciele w sposób który mnie zawstydział itp.	20,0%	29
nie miałem/am zapewnionej opieki, kiedy byłem/am chory/a, wsparcia i pomocy od rodziców/opiekunów, kiedy miałem/am problemy, dostawałem/am zbyt mało jedzenia, dlatego przez dłuższy czas byłem/am głodny/a itp.	6,9%	10

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W dalszej kolejności uczniowie zostali zapytani również o to, czy im samym zdarzyło się w okresie ostatnich 12 miesięcy zastosować przemoc wobec innych osób. Do takiego zachowania przyznał się niewiele mniejszy odsetek niż w przypadku doświadczania przemocy, tj. 24,6% ankietowanych.

Wykres 10. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=578

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2026-2029

Badanych uczniów zapytano także o to, jakiego rodzaju przemoc stosowali. Najczęściej deklarowano stosowanie przemocy psychicznej, do której przyznały się 82 osoby (62,1%), a 78 ankietowanych zadeklarowało stosowanie przemocy fizycznej (59,1%). Do zastosowania przemocy seksualnej wobec innych osób przyznało się z kolei 8 ankietowanych (6,1%). 10 respondentów nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 9. Jakiego rodzaju przemoc stosowałeś/łaś? N=132

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przezywałem/am kogoś, groziłem/am komuś, upokarzałem/am kogoś, straszyłem/am, wyśmiewałem/am itp.	62,1%	82
biłem/am kogoś, kopałem/am, szarpałem/am dusiłem/am, popychałem/am, spoliczkowałem/am itp.	59,1%	78
dotykałem/am kogoś w miejsca, w które ta osoba tego sobie nie życzyła, mówiłem/am o czyimś ciele w sposób który go zawstydział itp.	6,1%	8

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W dalszej kolejności analizie poddane zostały odpowiedzi uczniów na pytanie o to, wobec kogo zdarzyło im się stosować przemoc. Ponad połowa ankietowanych przyznała się do przemocy skierowanej wobec uczniów z ich szkoły (71 osób, tj. 53,0%), a średnio co trzeci wskazał na kolegów/koleżanki spoza szkoły (49 osób, tj. 36,6%). 39 respondentów zadeklarowało, że zastosowało przemoc wobec rodzeństwa (29,1%), a 22 odpowiedzi padły na inne osoby, wśród których wymieniono *nieznajomych ludzi na ulicy, kuzynostwo, kolegów z treningów, bezdomnych oraz kota* (16,4%). 8 uczniów nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

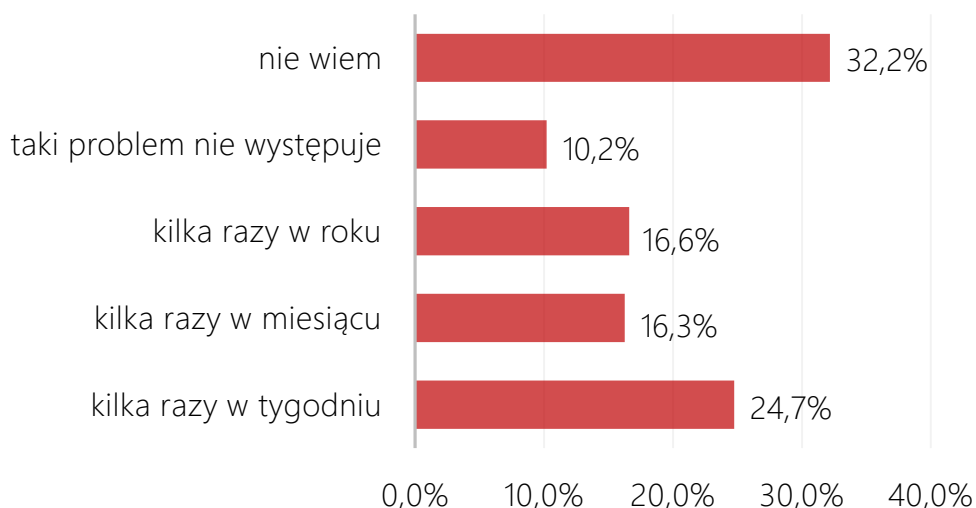
Tabela 10. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=134

Odpowiedź	%	Liczba odp.
uczniów z mojej szkoły	53,0%	71
kolegów/koleżanek spoza szkoły	36,6%	49
rodzeństwa	29,1%	39
innych osób	16,4%	22

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

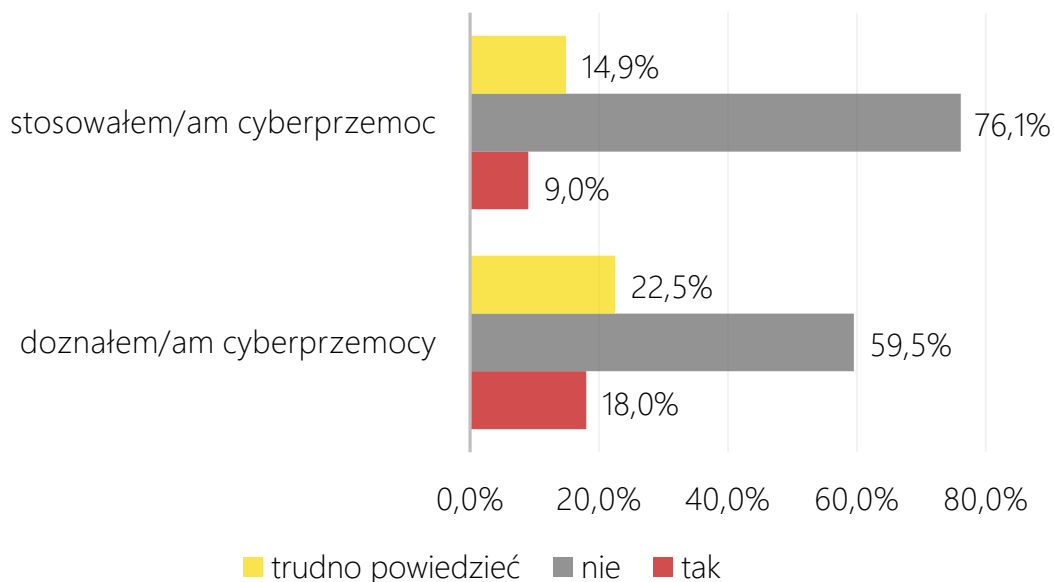
W kolejnym pytaniu poproszono uczniów o określenie, czy w ich szkole dochodzi do sytuacji przemocowych między uczniami oraz o określenie częstotliwości występowania tego problemu. Co trzeci respondent nie potrafił jednoznacznie odnieść się do badanej kwestii (32,2%), natomiast zdaniem 10,2% badanych takie zjawisko nie występuje wcale. 16,6% uczniów twierdzi, że przemoc w szkole ma miejsce sporadycznie, tj. kilka razy w roku, a niewiele mniej zauważa występowanie tego problemu kilka razy w miesiącu (16,3%), Znaczny odsetek ankietowanych, bo aż 24,7% młodych respondentów, przyznał natomiast, że problem przemocy między uczniami jest powszechny i występuje nawet kilka razy w tygodniu.

Wykres 11. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami?
N=578

Ostatnie pytanie w zakresie problemu przemocy dotyczyło skali doznawania oraz stosowania cyberprzemocy w stosunku do innych użytkowników Internetu. Jak wynika z odpowiedzi udzielonych przez młodych respondentów, tego problemu doświadczył odsetek 18,0% z nich, natomiast do stosowania przemocy w Internecie przyznało się o połowę mniej ankietowanych, bo 9,0%. Część respondentów miała również problem z określeniem, czy kiedykolwiek miała styczność z tym zjawiskiem, gdyż na odpowiedź „trudno powiedzieć” wskazało 22,5% badanych w przypadku doświadczenia cyberprzemocy i 14,9% w przypadku stosowania jej.

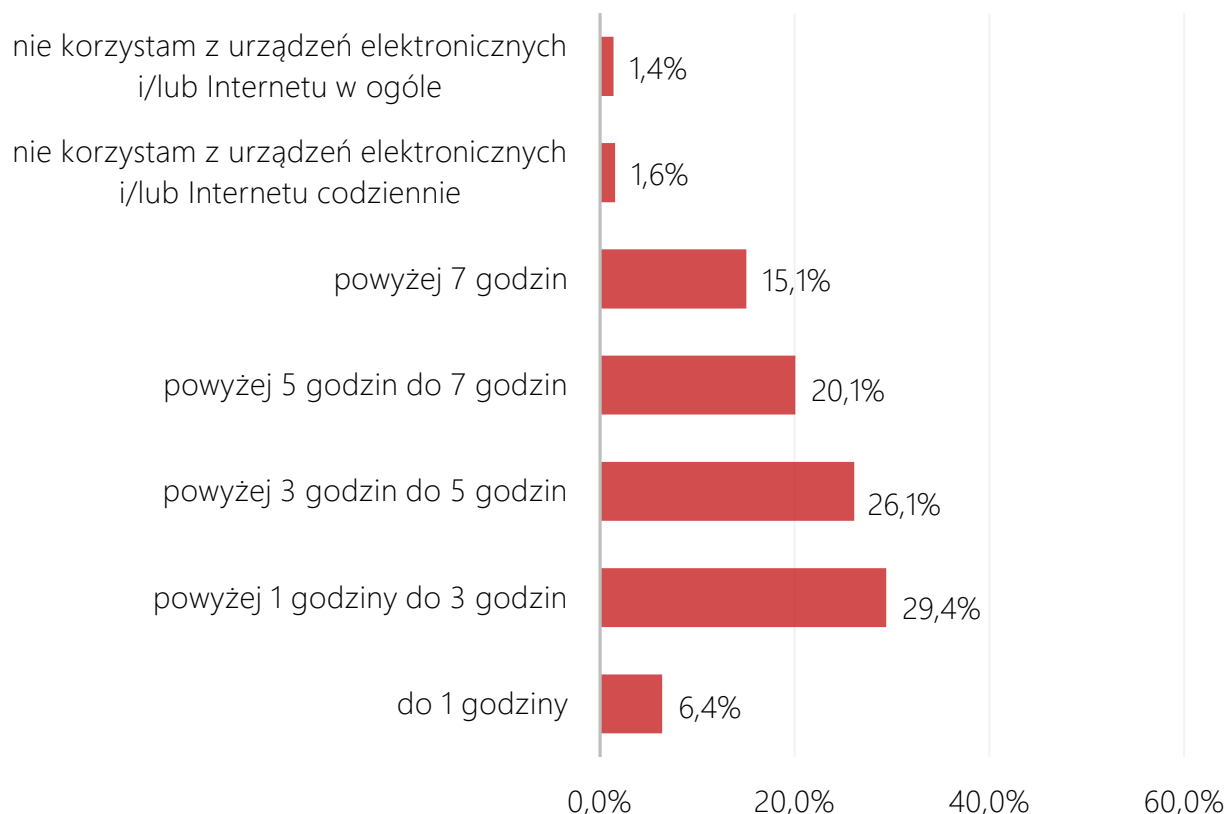
Wykres 12. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś oraz stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=578

Korzystanie z urządzeń elektronicznych i internetu

Kolejny obszar tematyczny badania miał na celu zweryfikowanie kwestii korzystania z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu przez uczniów z Gminy. Pierwsze pytanie dotyczyło czasu, jaki badani poświęcają na korzystanie z tego typu urządzeń w ciągu dnia. Badanie wykazało, że średnio co czwarty młody mieszkaniec przeznacza na tę czynność powyżej 1 do 3 godzin (29,4%), zaś niewiele mniejszy odsetek ankietowanych – powyżej 3 do 5 godzin dziennie (26,1%). 20,1% respondentów korzysta z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu od 5 do 7 godzin dziennie, a aż 15,1% badanych – powyżej 7 godzin. Na czas do 1 godziny dziennie wskazał natomiast odsetek 6,4% badanych. Wśród respondentów byli również tacy, którzy zadeklarowali, że nie korzystają z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu codziennie (1,6%), a 1,4%, nie robi tego w ogóle.

Wykres 13. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urzędzeń elektronicznych i/lub Internetu? N=578

W ostatnim pytaniu bloku tematycznego dotyczącego korzystania z urzędzeń elektronicznych, uczniowie zostali poproszeni o odpowiedź na pytanie, czy zdarzyło im się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urzędzeń elektronicznych. Tego typu zachowanie zadeklarowały łącznie 243 osoby (42,8%), w tym 51 badanych zdarzyło się to jednokrotnie (9,0%), 141 uczniom – czasami (24,8%), 21 respondentom – często (3,7%), natomiast 30 ankietowanych zadeklarowało, że kłamię w tej kwestii bardzo często (5,3%). 1 osoba pomięła odpowiedź na to pytanie.

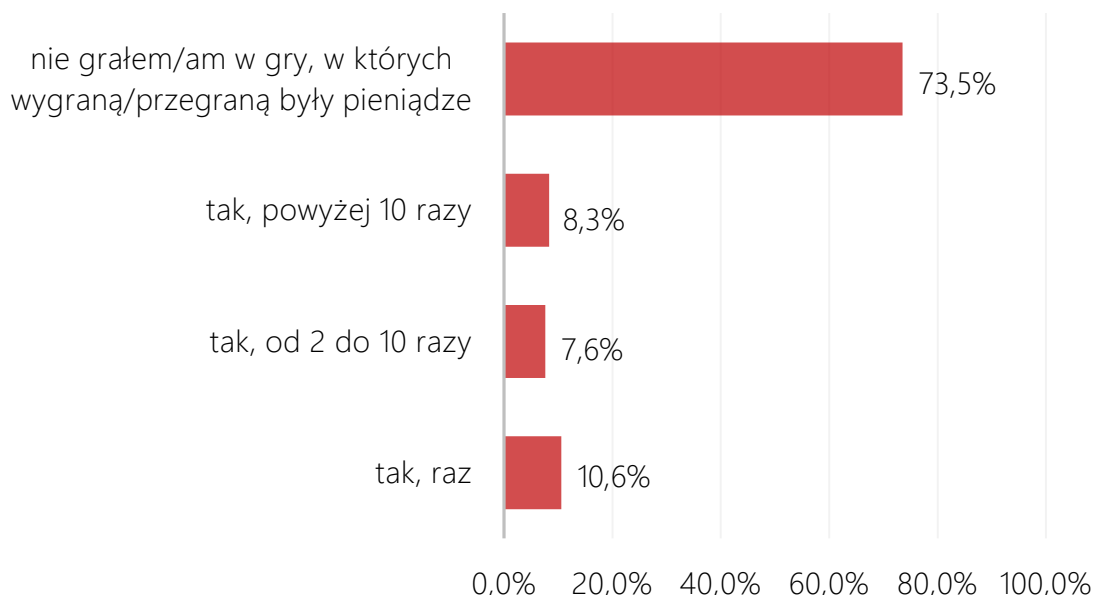
Tabela 11. Czy zdarzyło Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urzędzeń elektronicznych i/lub Internetu np. przed rodzicami? N=569

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak, bardzo często	5,3%	30
tak, często	3,7%	21
tak, czasami	24,8%	141
tak, jednokrotnie	9,0%	51
nie	57,3%	326

Uczestnictwo w grach hazardowych

W celu określenia skali i zasięgu problemu grania w gry na pieniądze przez uczniów, respondentom zadano pytanie o to, czy zdarzyło im się grać w gry, w których wygraną lub przegraną były pieniądze w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie. Zebrany materiał badawczy wykazał, że w omawianym okresie podejmowało się tego 26,5% badanych. Wśród tych osób 10,6% grało w nie jednorazowo, 7,6% – od 2 do 10 razy, z kolei 8,6% respondentów wskazało, że zdarzyło się to powyżej 10 razy.

Wykres 14. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=578

Zaburzenia odżywiania

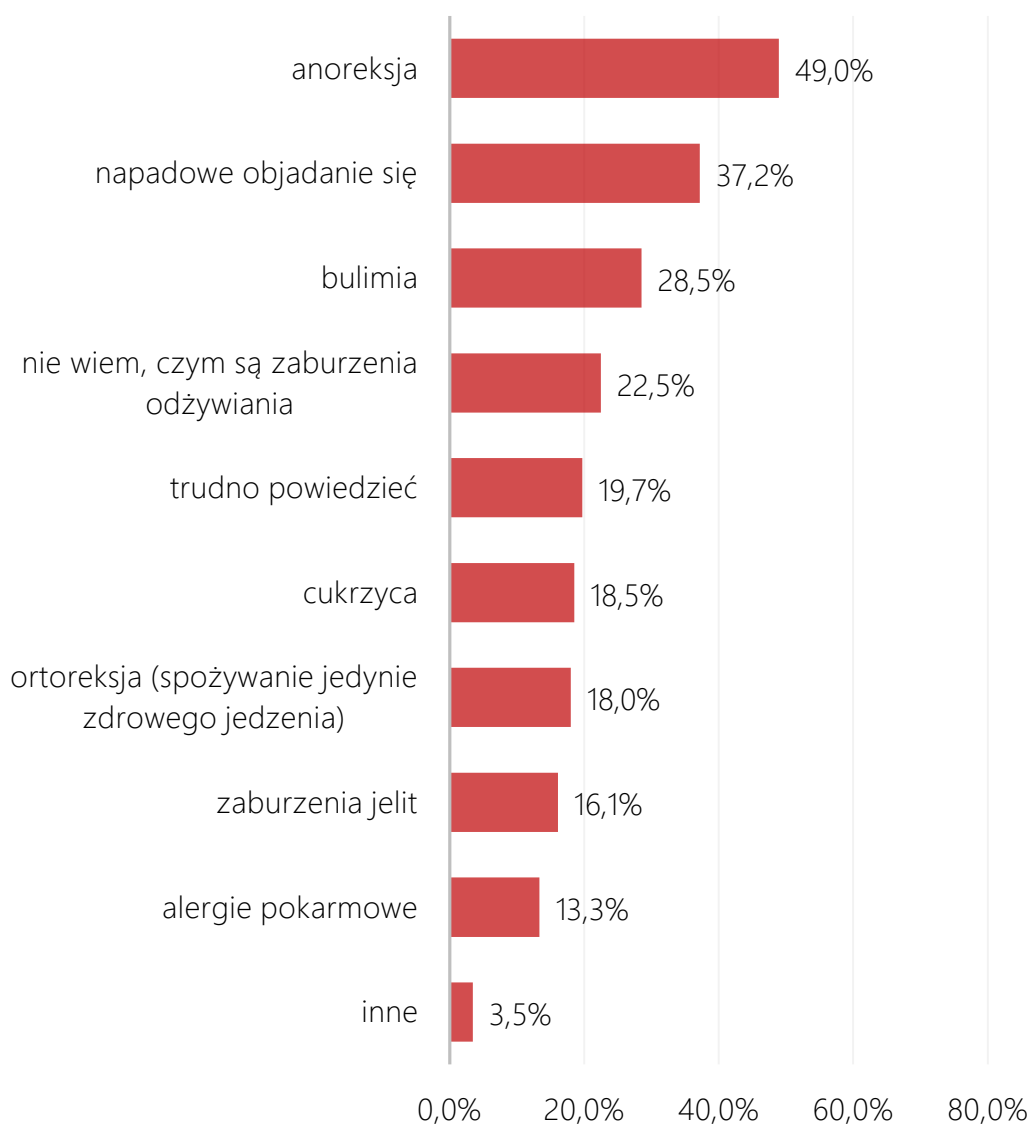
Ostatnia część badania przeprowadzonego wśród uczniów z Gminy dotyczyła zaburzeń odżywiania, z którymi zmagają się coraz więcej młodych osób. Uczniowie mieli wskazać, które odpowiedzi z kafeferii zaliczamy według nich do zaburzeń odżywiania. Odsetek 22,5% badanych przyznał, że nie wie, czym są zaburzenia odżywiania, a 19,7% ankietowanym trudno było odpowiedzieć na to pytanie. Pozostała część najliczniej

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2026-2029

wskazywała na anoreksję (49,0%), napadowe objadanie się (37,2%), bulimię (28,5%), a na ortoreksję (spożywanie jedynie zdrowego jedzenia) padło 18,0%.

Błędną wiedzę w tym zakresie wykazało 18,5% uczniów, w opinii których do zaburzeń odżywiania zalicza się cukrzycę, 16,1% osób w przypadku zaburzeń jelit oraz 13,3% badanych odnośnie alergii pokarmowych. 3,5% ankietowanych zaznaczyło inne formy zaburzeń odżywiania wśród których wskazano na *niechęć do jedzenia, anemię, gdy ktoś ciągle coś je* oraz *głodzenie się*.

Wykres 15. Które z poniższych odpowiedzi Twoim zdaniem można zaliczyć do zaburzeń odżywiania? N=578

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

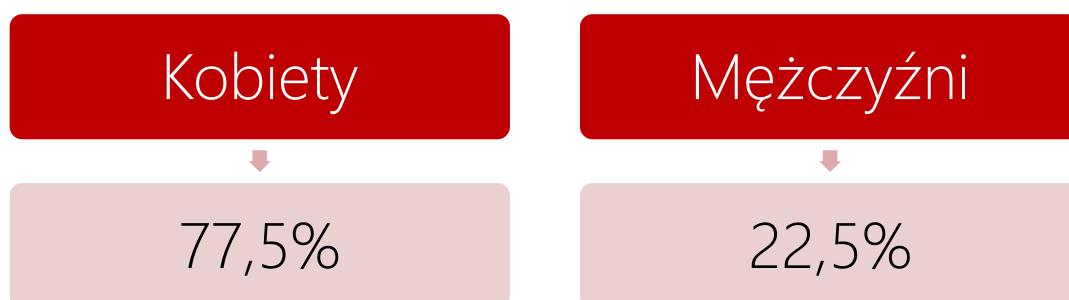
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem uzależnienia od alkoholu, papierosów, e-papierosów i narkotyków wśród dorosłych mieszkańców Gminy, a także skala zjawiska przemocy domowej, korzystania z urządzeń elektronicznych, grania w gry na pieniądze oraz innych uzależnień natury behawioralnej.

Struktura badanej próby

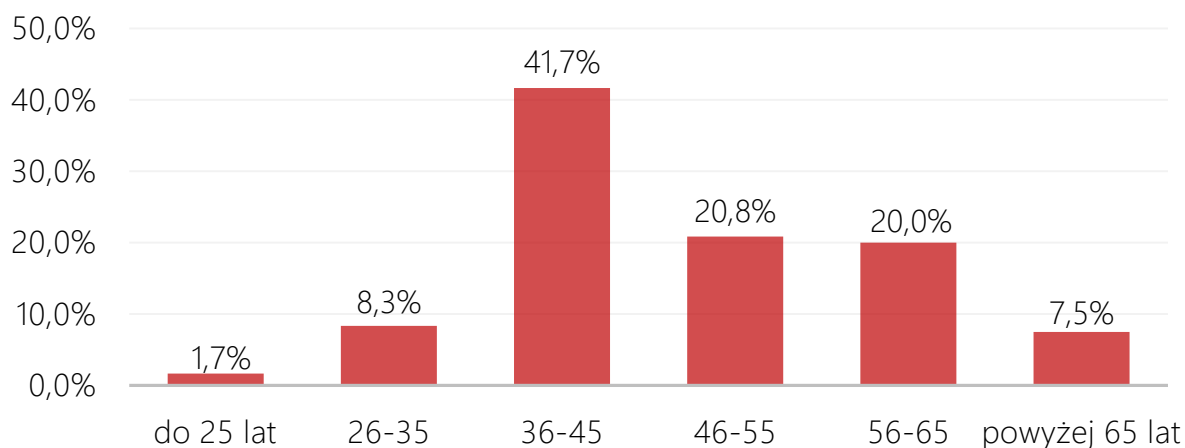
W badaniu diagnozującym problemy społeczne występujące na terenie Gminy udział wzięło łącznie 120 pełnoletnich mieszkańców. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby, ze względu na płeć. Zdecydowaną większość stanowiły kobiety, które uzupełniły łącznie 77,5% kwestionariuszy (93 osoby), natomiast mężczyźni pozostałe 22,5% (27 osób).

Rysunek 4. Płeć: N=120

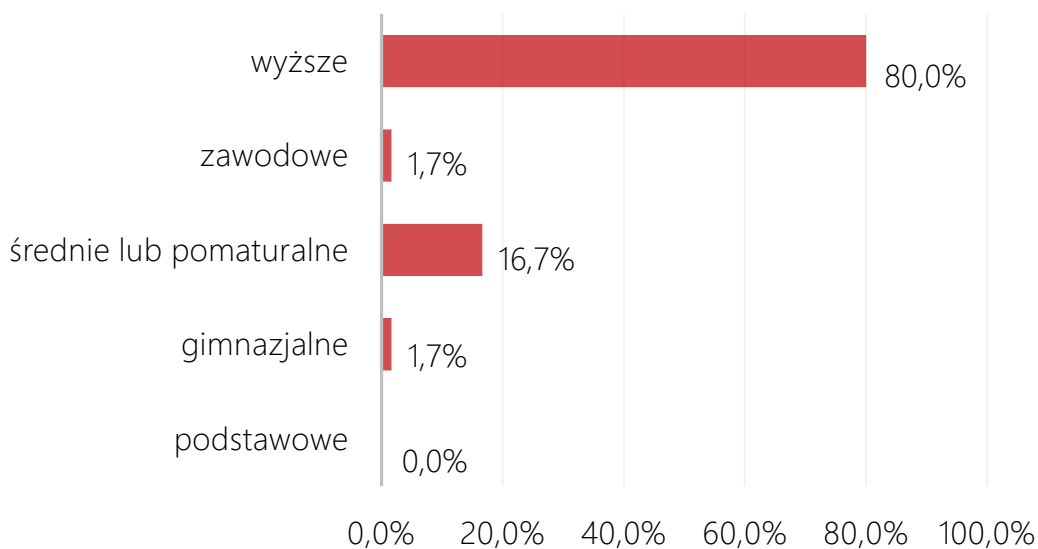
Analiza struktury badanej grupy wskazuje na zróżnicowanie respondentów pod względem wieku. Najliczniejszą grupę stanowili ankietowani w wieku 36-45 lat (41,7%), z kolei co piąty badany wskazał na 46-55 lat (20,8%) oraz 56-65 lat (20,0%). W badaniu wzięli udział również respondenci w wieku 26-35 lat (8,3%). Osoby w wieku powyżej 65 roku życia stanowiły 7,5% ankietowanych, podczas gdy respondenci osoby do 25 roku – 1,7%.

Wykres 16. Wiek: N=120

Respondenci zostali zapytani również o poziom ich wykształcenia. Jak wynika z ich deklaracji, zdecydowana większość ankietowanych posiada wykształcenie wyższe (80,0%), z kolei 16,7% legitymuje się wykształceniem średnim lub pomaturalnym. Po 1,7% badanych wskazało natomiast na wykształcenie zawodowe oraz zakończenie edukacji na poziomie gimnazjalnym.

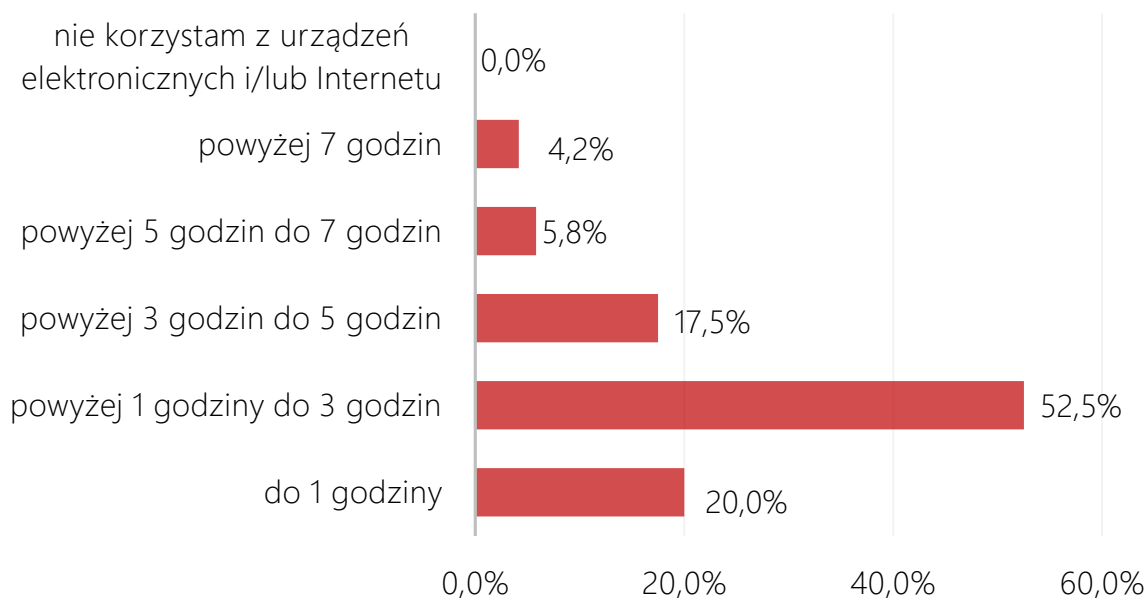
Wykres 17. Wykształcenie: N=120

Korzystanie z urzędzeń elektronicznych

W pierwszym bloku tematycznym ankietowani zostali poproszeni o wskazanie, ile czasu dziennie poświęcają na korzystanie z urzędzeń elektronicznych i/lub Internetu. Z ich deklaracji wynika, że ponad połowa badanych spędza w ten sposób od 1 do 3 godzin dziennie (52,5%), a co piąty ankietowany wskazał na odpowiedź „do 1 godziny” (20,0%). Odsetek 17,5% badanych spędza na korzystaniu z urzędzeń elektronicznych i/lub Internetu „powyżej 3 godzin do 5 godzin”, a 5,8% respondentów wskazało na przedział od 5 do 7 godzin. 4,2% ankietowanych podało, iż na korzystaniu z urzędzeń elektronicznych i/lub Internetu spędza powyżej 7 godzin dziennie, natomiast żaden z respondentów nie zaprzeczył korzystaniu z tego rodzaju urzędzeń.

Wykres 18. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystaniu z urzędzeń elektronicznych i/lub Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=120

Zapytano również, czy badanym zdarza się korzystać z urzędzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej, niż początkowo planowali. Zdecydowana większość badanych przyznała, że takie sytuacje mają miejsce (78 osób, czyli 65,0%). Przeciwnego zdania było 10,0% ankietowanych (12 osób). Odpowiedź „trudno powiedzieć” zaznaczyło natomiast 15,0% badanych (18 osób), a 10,0% osób nie przewiduje określonego czasu na korzystanie z urzędzeń elektronicznych i/lub Internetu (12 osób).

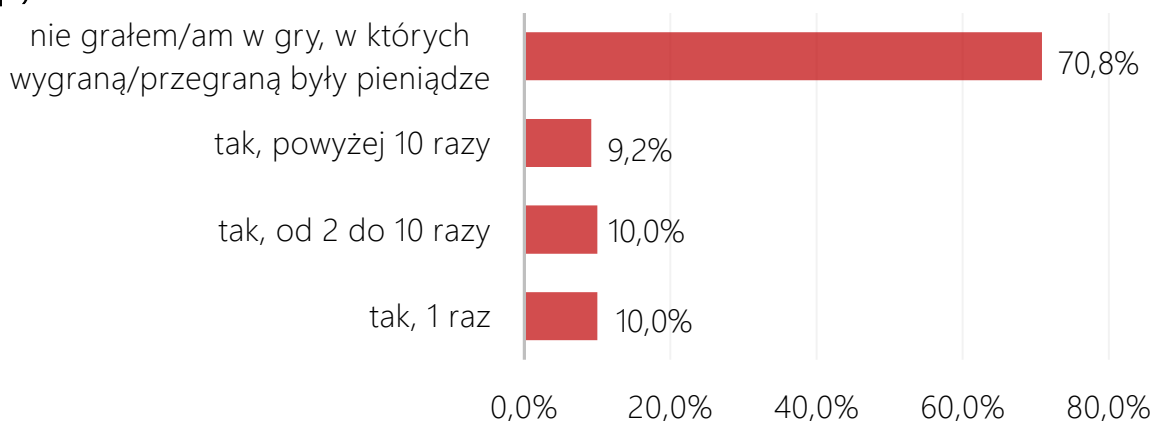
Tabela 12. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=120

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	65,0%	78
nie	10,0%	12
trudno powiedzieć	15,0%	18
nie przewiduję określonego czasu	10,0%	12

Uczestnictwo w grach hazardowych

W dalszej części badania określona została skala podejmowania zachowań hazardowych przez pełnoletnich mieszkańców Gminy. Ankietowani udzielili odpowiedzi na pytanie, czy w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie grali w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze. Jak wskazuje zebrany materiał badawczy, styczność z nimi miało 29,2% dorosłych respondentów, wśród których po 10,0%, zadeklarowało, że grało w takie gry 1 raz oraz od 2 do 10 razy. Pozostały odsetek 9,2% osób przyznał, że grał w tego typu gry więcej niż 10 razy.

Wykres 19. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze (np. zdrapki, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=120

Kolejne pytanie dotyczyło motywacji, które kierowały mieszkańcami Gminy uczestniczącymi w grach hazardowych, a mianowicie odnosiło się do tego, czy badani kiedykolwiek grali w tego typu gry z powodu trudności finansowych lub w celu poprawy swojej sytuacji ekonomicznej. 17,1% respondentów, tj. 6 osób potwierdziło zaistnienie takiej sytuacji, natomiast większość badanych zaprzeczyła jej (29 osób, tj. 82,9%).

Tabela 13. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=35

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	17,1%	6
nie	82,9%	29
trudno powiedzieć	0,0%	0

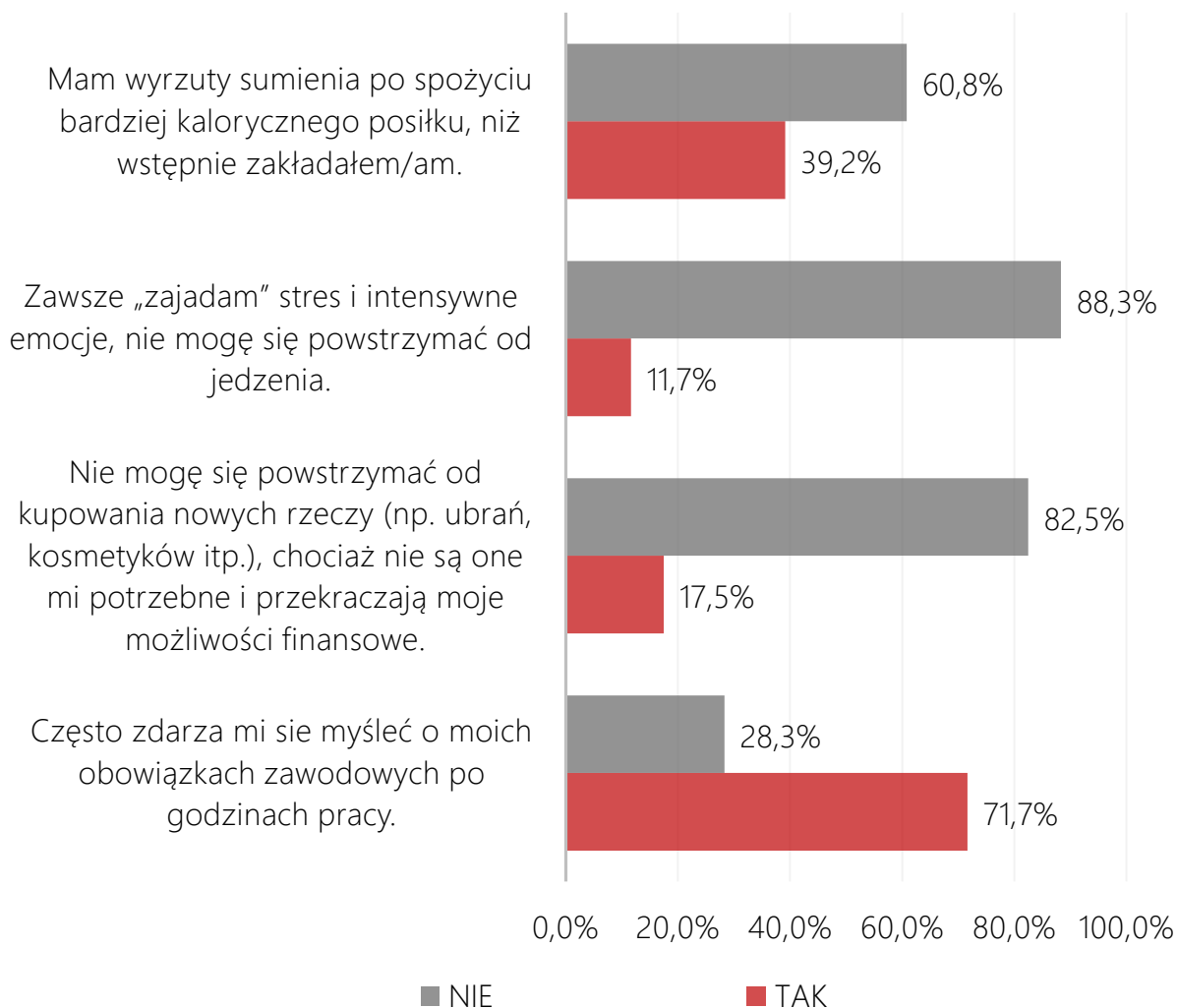
Inne uzależnienia behawioralne

W dalszej części badania przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców Gminy, respondenci udzielili również istotnych informacji na temat swoich decyzji zakupowych, wykonywania obowiązków zawodowych oraz zaburzeń odżywiania. Zakupoholizm oraz pracoholizm są przykładami uzależnień behawioralnych, które w okresie ostatnich lat zwiększyły swoją skalę, w szczególności wśród rozwiniętych i sprawnie funkcjonujących społeczeństw, dlatego pytania ujęte w kwestionariuszu ankiety skierowanej do respondentów dotyczyły również występowania tego problemu wśród lokalnej społeczności.

Jak wynika z analizy materiału badawczego, część ankietowanych przejawia zachowania mogące świadczyć o możliwości występowania wśród nich zaburzeń w zakresie pracoholizmu oraz odżywiania. Doświadczenia respondentów w tych obszarach przedstawiają się następująco:

- 39,2% ankietowanych ma wyrzuty sumienia po spożyciu bardziej kalorycznego posiłku,
- 11,7% osób biorących udział w badaniu zawsze zajada stres i intensywne emocje,
- 17,5% mieszkańców przyznało, że zdarza im się kupować przedmioty, których nie potrzebują i na które nie posiadają odpowiednich środków finansowych,
- 71,7% badanych często myśli o obowiązkach zawodowych poza godzinami pracy.

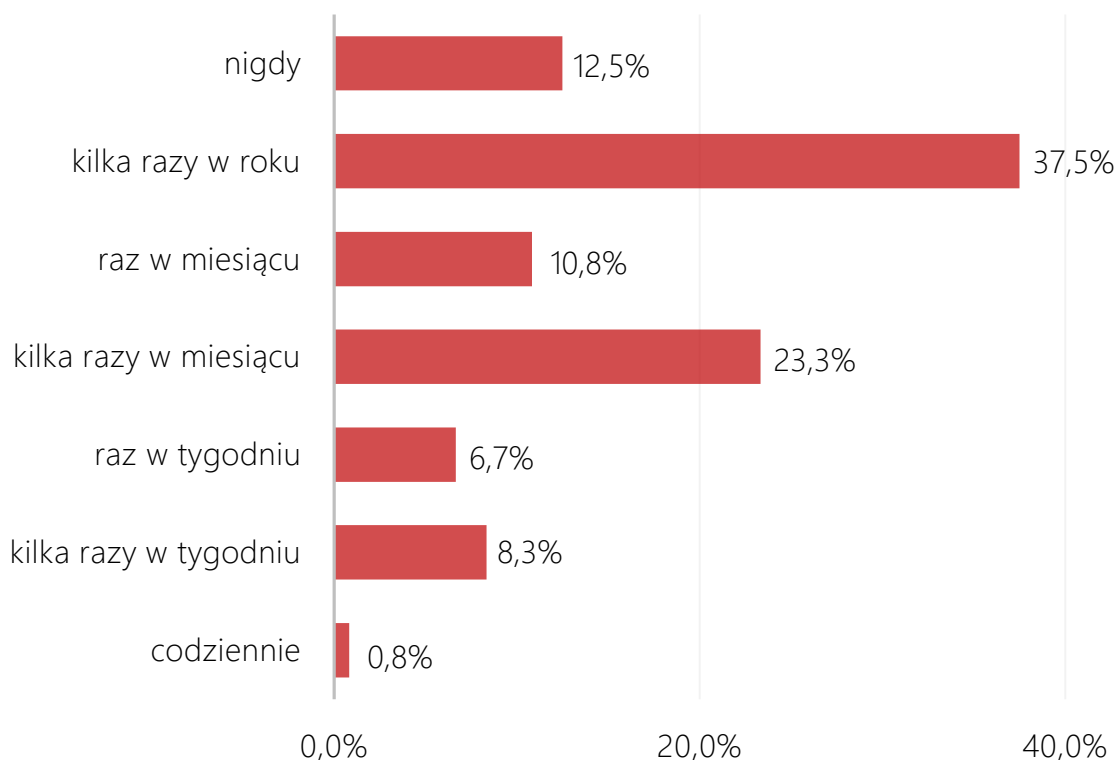
Wykres 20. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=120

Problem alkoholowy

Pierwsze pytanie dotyczące uzależnienia od alkoholu odnosiło się do częstotliwości jego spożywania. Całkowitą abstynencję zadeklarował odsetek 12,5% ankietowanych, natomiast średnio co trzecia osoba sięga po alkohol okazjonalnie, czyli kilka razy w roku (37,5%). Odsetek 10,8% respondentów podał, że pije alkohol raz w miesiącu, z kolei 23,3% badanych wskazało na picie kilka razy w miesiącu. Raz w tygodniu po alkohol sięga 6,7% ankietowanych, 8,3% spożywa alkohol kilka razy w tygodniu, natomiast 0,8% – codziennie.

Wykres 21. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=120

Kolejne pytanie dotyczyło sytuacji, w której respondenci stracili kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu. Zdecydowana większość z nich podała, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy nie zdarzyła im się taka sytuacja (87 osób, tj. 83,7%). Przeciwną odpowiedź podało 16,3% ankietowanych, z czego po 1,9% respondentów zadeklarowało, że miało to miejsce więcej niż 10 razy oraz „6-10 razy” (po 2 osoby). 2,9% badanych przyznało, że taka sytuacja miała miejsce 2-5 razy (3 osoby), a 9,6% ankietowanych stwierdziło, że zdarzyło się to jednokrotnie (10 osób). 1 osoba pomięła odpowiedź na to pytanie.

Tabela 14. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=104

Odpowiedź	%	Liczba odp.
1 raz	9,6%	10
2-5 razy	2,9%	3
6-10 razy	1,9%	2
powyżej 10 razy	1,9%	2
ani razu	83,7%	87

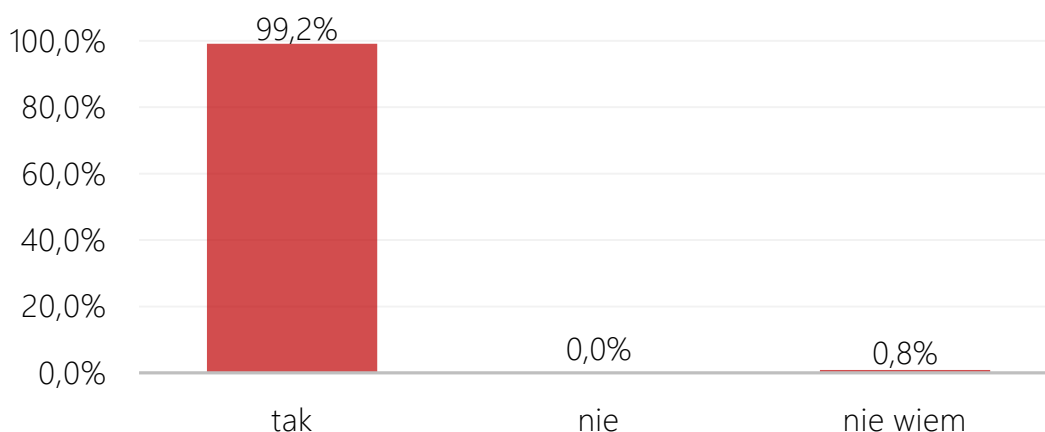
Ważnym elementem badania jest również określenie skali prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu na terenie Gminy. 13,3% ankietowanych, tj. 14 osób, podało, iż nie posiada prawa jazdy, z kolei pozostałe 86,7% badanych nigdy nie prowadziło pojazdu mechanicznego po spożyciu alkoholu (91 osób). Żaden z ankietowanych pełnoletnich mieszkańców nie przyznał, aby dopuszczał się do jazdy pojazdem po spożyciu alkoholu, co jest pozytywnym wnioskiem z przeprowadzonego badania.

Tabela 15. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=105

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zdarzyła mi się taka sytuacja	86,7%	91
raz mi się to zdarzyło	0,0%	0
zdarzało mi się to sporadycznie	0,0%	0
zdarzało mi się to często	0,0%	0
nie posiadam prawa jazdy	13,3%	14

W ostatnim pytaniu dotyczącym tego obszaru, ankietowani zostali poproszeni o wyrażenie swojego zdania w zakresie wpływu spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży na rozwój dziecka. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, zdecydowana większość dorosłych mieszkańców Gminy jest świadoma szkodliwości spożywania napojów alkoholowych, co zadeklarowało 99,2% respondentów, z kolei 0,8% badanych nie potrafił udzielić jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie.

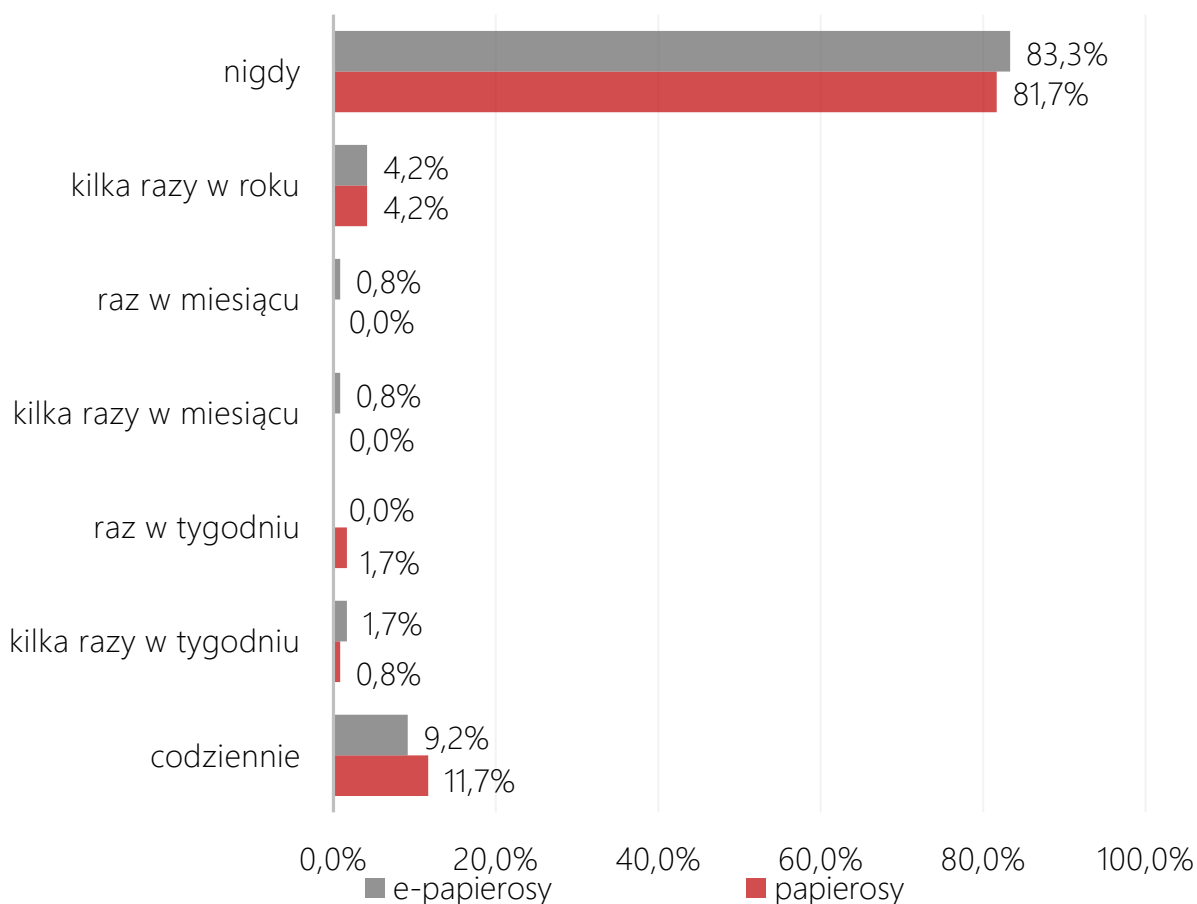
Wykres 22. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=120

Problem nikotynowy

Kolejny analizowany obszar miał na celu określenie skali sięgania po wyroby nikotynowe przez dorosłych mieszkańców Gminy. Odpowiedzi badanych były następujące: papierosy tradycyjne pali 18,4% ankietowanych, spośród których 4,2% pali okazjonalnie, czyli kilka razy w roku, natomiast na codzienne palenie wskazało 11,7% respondentów. Osoby te są szczególnie narażone na wystąpienie negatywnych konsekwencji uzależnienia od nikotyny. Odpowiedzi raz w tygodniu udzieliło 1,7% badanych, a 0,8% ankietowanych przyznało, że sięga po nie kilka razy w tygodniu. Po elektroniczne papierosy sięga łącznie 16,7% respondentów, przy czym 9,2% badanych używa e-papierosów codziennie, 1,7% – kilka razy w tygodniu, po 0,8% – kilka razy w miesiącu oraz raz w miesiącu, a 4,2% pali je kilka razy w roku.

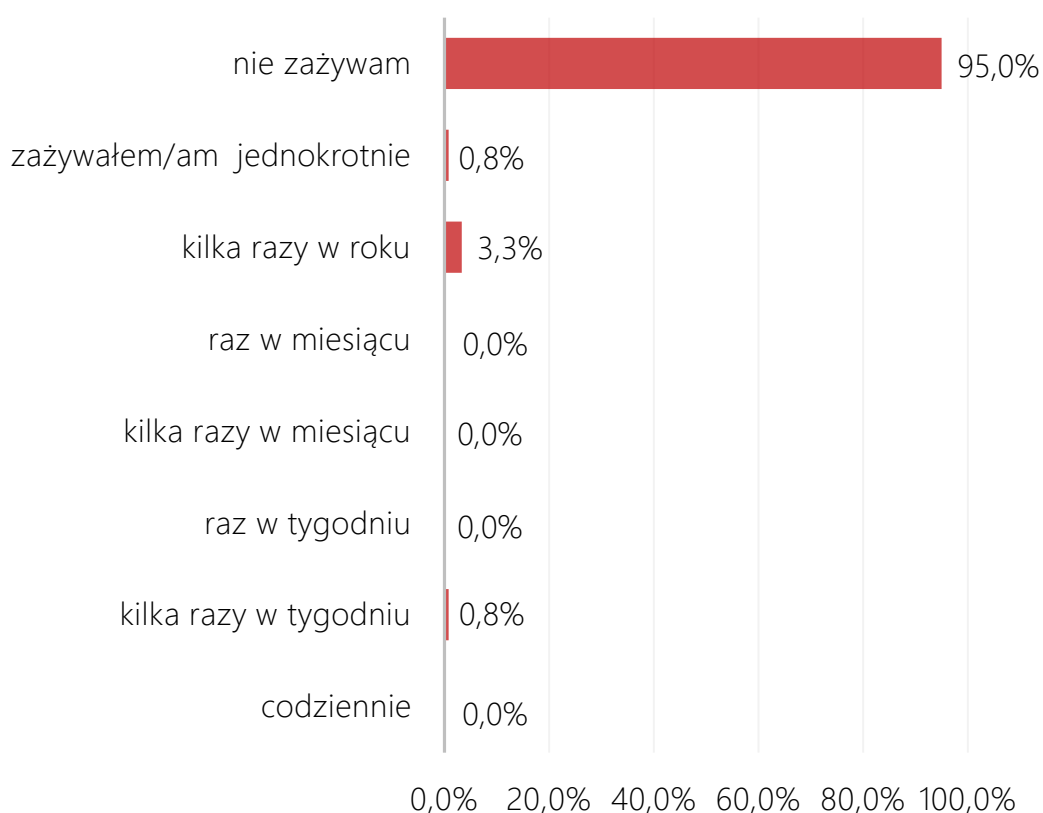
Wykres 23. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=120

Problem narkotykowy

Kolejna część badania miała na celu określenie stopnia rozpowszechnienia środków psychoaktywnych wśród dorosłych mieszkańców Gminy. Jak wynika z analizy materiału badawczego, inicjację narkotykową zadeklarowało 4,9% respondentów, z czego 0,8% ankietowanych sięga po środki psychoaktywne kilka razy w tygodniu, 3,3% – kilka razy w roku, a kolejne 0,8% badanych zażywało je jednokrotnie.

Wykres 24. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia) N=120

Ostatnie pytanie dotyczyło tego, czy badani znają w swoim otoczeniu kogoś, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupów, korzystania z Internetu lub urządzeń elektronicznych, uprawiania sportu, pracy, oglądania treści pornograficznych). Z przeprowadzonych badań wynika, że:

- 62,5% badanych zna osoby, które nadużywają alkoholu, w tym: 21,7% – jedną osobę, 37,5% – kilka osób (do 10), 3,3% – wiele osób (powyżej 10), natomiast 11,7% ankietowanych udzieliło odpowiedzi „trudno powiedzieć”;
- 18,3% badanych zna osoby, które nadużywają narkotyków, w tym: 7,5% – jedną osobę, 10,8% – kilka osób (do 10), a 18,3% wskazało odpowiedzieć „trudno powiedzieć”;
- 45,8% badanych zna osoby dotknięte problemem uzależnień behawioralnych, w tym: 15,8% – jedną osobę, 22,5% – kilka osób (do 10), 7,5% – wiele osób (powyżej 10), natomiast 14,2% ankietowanych udzieliło odpowiedzi „trudno powiedzieć”.

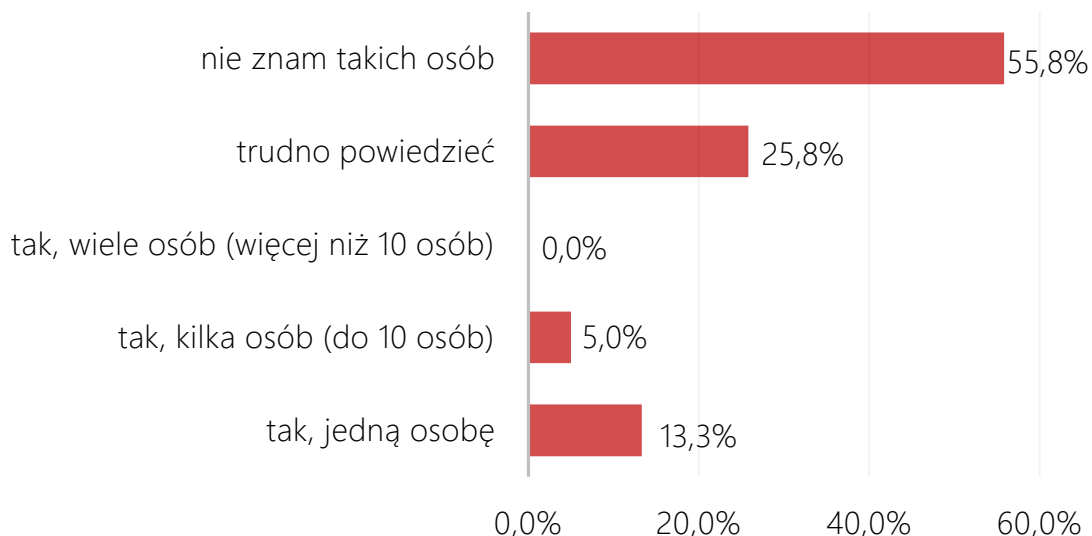
Tabela 16. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupy, korzystanie z Internetu i/lub urządzeń elektrycznych, uprawianie sportu, praca, oglądanie treści pornograficznych itp.) N=120

Odpowiedź	Alkohol	Narkotyki	Czynności
Tak, jedną osobę	21,7%	7,5%	15,8%
Tak, kilka osób (do 10 osób)	37,5%	10,8%	22,5%
Tak, wiele osób (powyżej 10 osób)	3,3%	0,0%	7,5%
Trudno powiedzieć	11,7%	18,3%	14,2%
Nie znam takich osób	25,8%	63,3%	40,0%

Problem przemocy

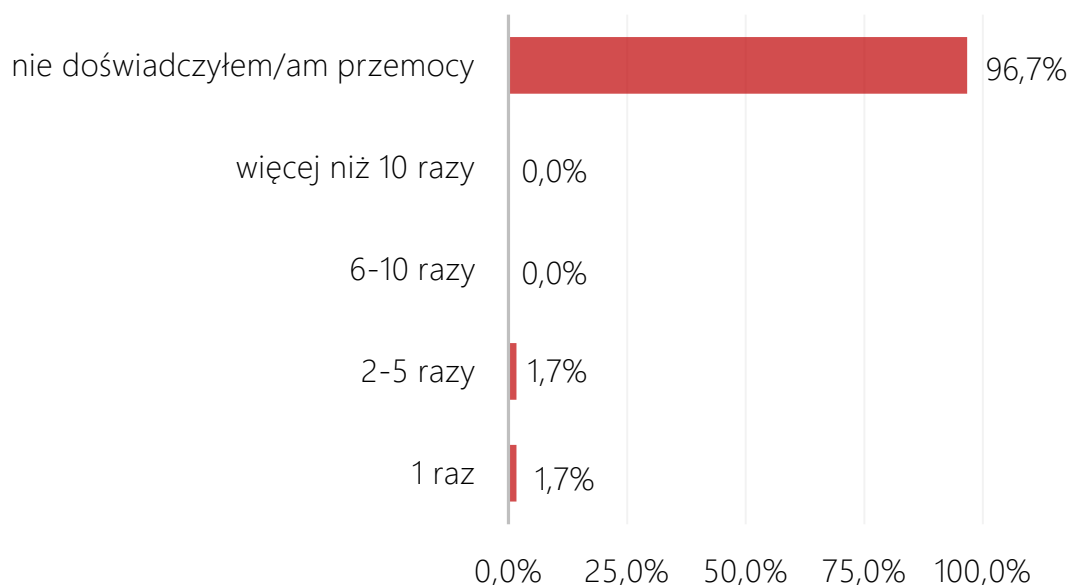
Dalsza część raportu stanowi próbę oszacowania skali problemu przemocy wśród dorosłych mieszkańców Gminy. Poniższy wykres przedstawia odpowiedzi ankietowanych na pytanie o znajomość kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu, co potwierdził znaczny odsetek badanych. 13,3% ankietowanych odpowiedziało, że zna jedną taką osobę, a 5,0% – kilka takich osób. Średnio co czwarty respondent nie jest pewien czy zna taką osobę (25,8%), natomiast 55,8% badanych nie zna w swoim otoczeniu osób doświadczających przemocy domowej.

Wykres 25. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy domowej?
N=120

Skala problemu przemocy na terenie Gminy została zweryfikowana również dzięki odpowiedziom respondentów na pytanie o to, czy zdarzyło im się doświadczyć tego problemu w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie. Z zebranych danych wynika, że w analizowanym okresie przemocy doznało 3,4% mieszkańców, wśród których po 1,7% doświadczyło jej 1 raz oraz 2-5 razy.

Wykres 26. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy domowej? N=120

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2026-2029

Mieszkańcy, którzy przyznali, że doznali przemocy, zostali następnie poproszeni o określenie jej rodzaju. Jak wynika z deklaracji ankietowanych, najczęściej doznawanym rodzajem przemocy była przemoc psychiczna – wskazali na nią wszyscy respondenci, którzy zadeklarowali doznanie przemocy w ciągu ostatniego roku (4 osoby, tj. 100,0%). Przemocy ekonomicznej doświadczyło z kolei 2 badanych (50,0%). Żaden z ankietowanych nie podał, aby rodzajem doświadczanej przemocy była ta o charakterze fizycznym, seksualnym, bądź zaniedbanie.

Tabela 17. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=4

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	100,0%	4
przemoc ekonomiczna	50,0%	2
przemoc fizyczna	0,0%	0
przemoc seksualna	0,0%	0
zaniedbanie	0,0%	0
nie wiem	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Respondentów zapytano również o to, kto stosował wobec nich przemoc. Analiza materiału badawczego wykazała, że najwięcej ankietowanych doznało przemocy ze strony męża/żony (3 osoby, tj. 75,0%), z kolei połowa badanych wskazała na partnera/partnerkę (2 osoby, tj. 50,0%). 1 respondent przyznał, że zachowania przemocowe były stosowane przez rodziców (25,0%).

Tabela 18. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=4

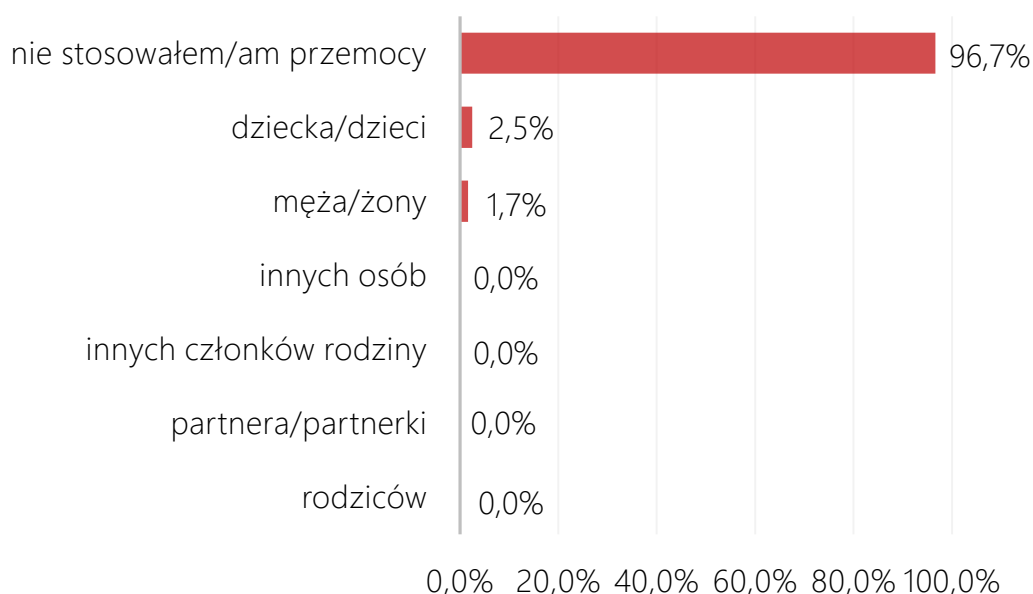
Odpowiedź	%	Liczba odp.
mąż/żona	75,0%	3
partner/partnerka	50,0%	2
rodzice	25,0%	1
inni członkowie rodziny	0,0%	0
inne osoby	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2026-2029

W dalszej kolejności dorosłych mieszkańców Gminy zapytano o to, czy im samym zdarzyło się zastosować przemoc domową wobec innych osób w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie. Zebrane w procesie badawczym dane pokazują, iż do stosowania przemocy przyznał się niewielki odsetek badanych, tj. 3,3%. Większość osób przyznała, iż stosowała przemoc wobec dziecka/dzieci (2,5%), a na męża/żonę padło 1,7% odpowiedzi.

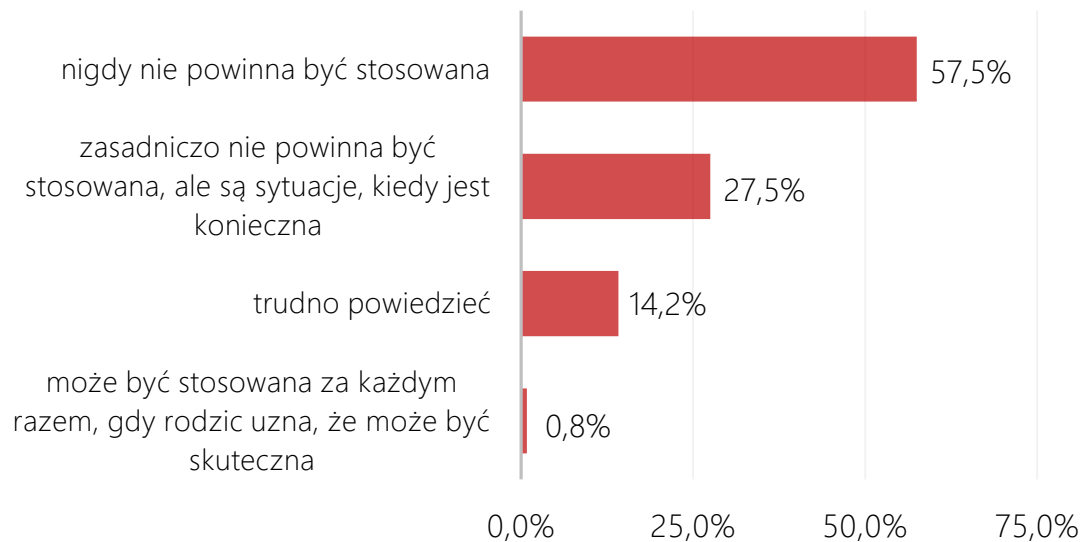
Wykres 27. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosował/a Pan/i przemoc domową wobec: N=120

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

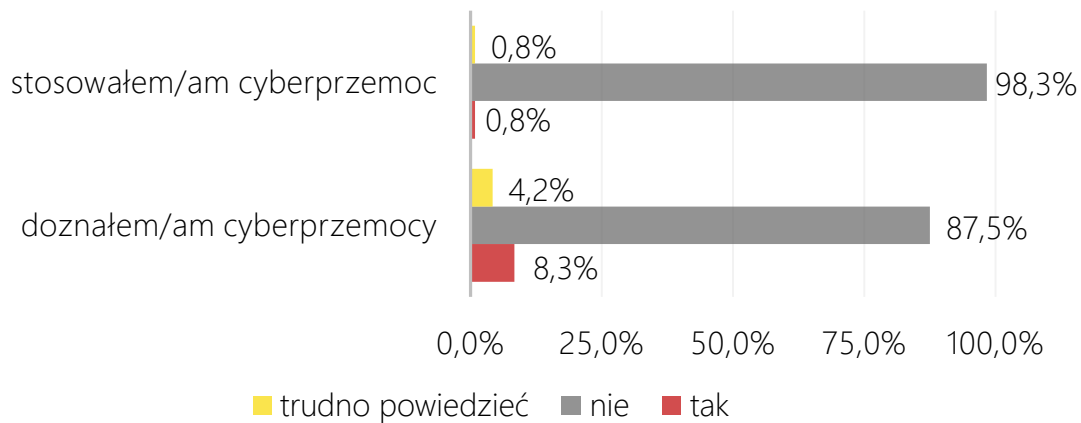
Ważnym aspektem badania dotyczącego problemów społecznych w Gminie była również opinia mieszkańców na temat stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci jako metody wychowawczej. W świetle ich odpowiedzi można stwierdzić, iż wśród znacznej części badanych istnieją błędne przekonania w tym zakresie i akceptują takie zachowania w rodzinie. Odsetek 57,5% badanych nie toleruje przemocy jako metody wychowawczej, a aż 27,5% mieszkańców uważa, że istnieją sytuacje, kiedy kary fizyczne są konieczne. Ponadto 0,8% ankietowanych jest zdania, iż kary fizyczne mogą być stosowane za każdym razem, gdy rodzic uzna je za słuszne w danej sytuacji, a 14,2% badanych nie potrafi jednoznacznie określić swojego stosunku do badanej sprawy i wybierało odpowiedź „trudno powiedzieć”.

Wykres 28. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) jest metodą wychowawczą, która: N=120

Ostatnie pytanie z zakresu problemu przemocy ujęte w kwestionariuszu ankiety dotyczyło zjawiska cyberprzemocy i miało na celu oszacowanie skali jej występowania wśród dorosłych mieszkańców Gminy. Ankietowani zostali poproszeni o wskazanie, czy zdarzyło im się kiedykolwiek doświadczyć oraz stosować cyberprzemoc. Z ich deklaracji wynika, że takiego problemu doświadczyło 8,3% respondentów, natomiast 4,2% badanych miało trudności z odpowiedzią na to pytanie. Znacznie mniejszy odsetek mieszkańców przyznał się do stosowania przemocy w Internecie (0,8%), a również 0,8% zaznaczyło odpowiedź „trudno powiedzieć”. Wynik ten wskazuje na stosunkową niską skalę problemu wśród mieszkańców.

Wykres 29. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznał/a oraz stosował/a Pan/i cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=120

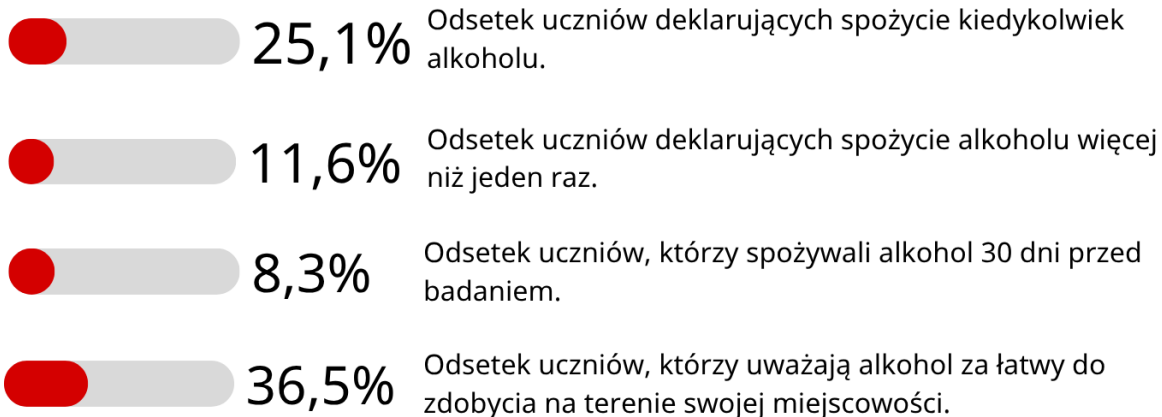

WNIOSKI Z BADAŃ SPOŁECZNYCH

W 2025 roku na terenie Gminy zostało przeprowadzone badanie diagnozujące problemy społeczne wśród lokalnej społeczności, w którym uczestniczyło 120 dorosłych mieszkańców Gminy oraz 578 uczniów. Poniżej, w formie graficznej, przedstawione zostały najważniejsze wnioski z przeprowadzonych badań, dotyczące kwestii uzależnień i przemocy.

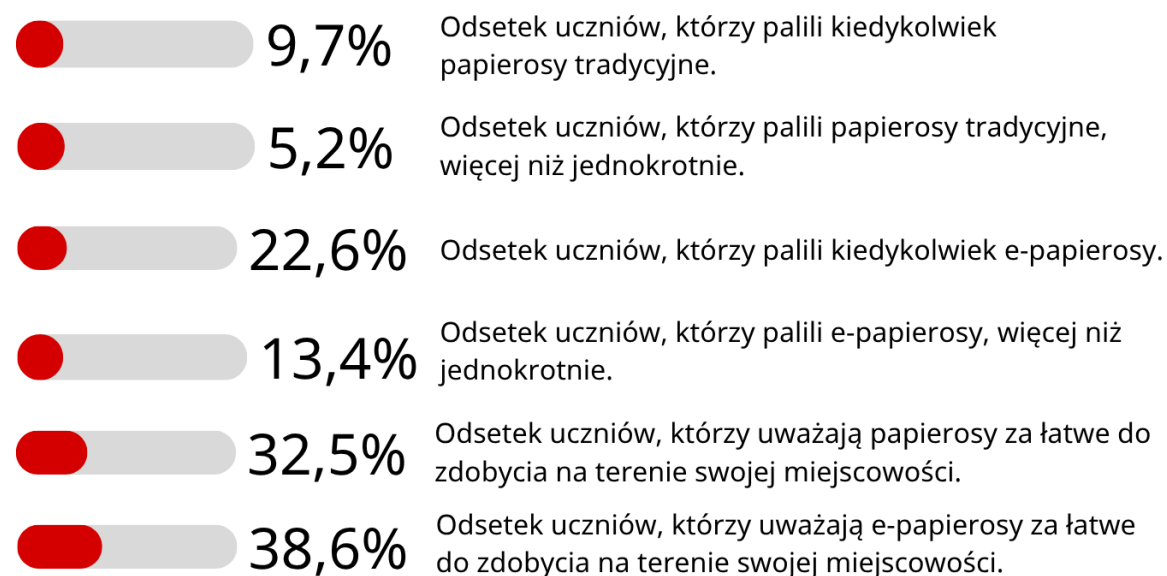
Uczniowie

ALKOHOL

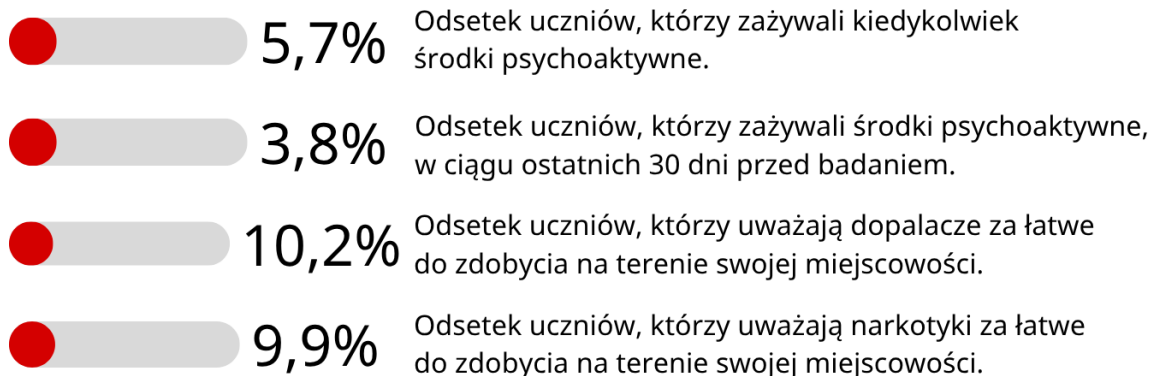
* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=578

NIKOTYNIZM

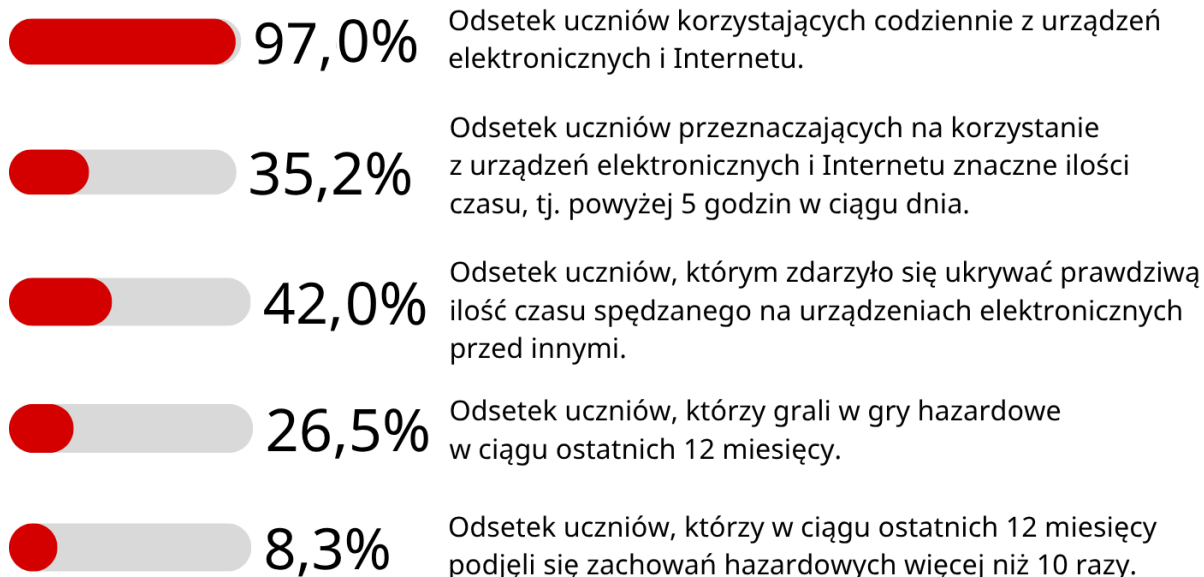
* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=578

ŚRODKI PSYCHOAKTYWNE (INNE NIŻ ALKOHOL)

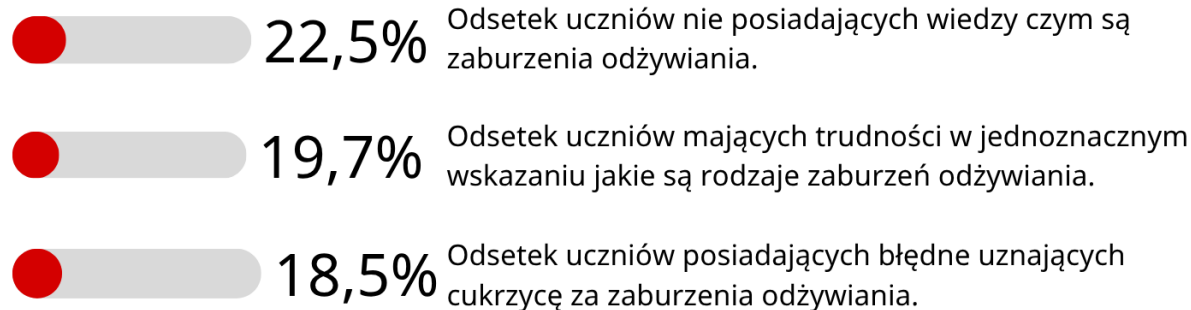
* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=578

PROBLEMY NATURY BEHAWIORALNEJ

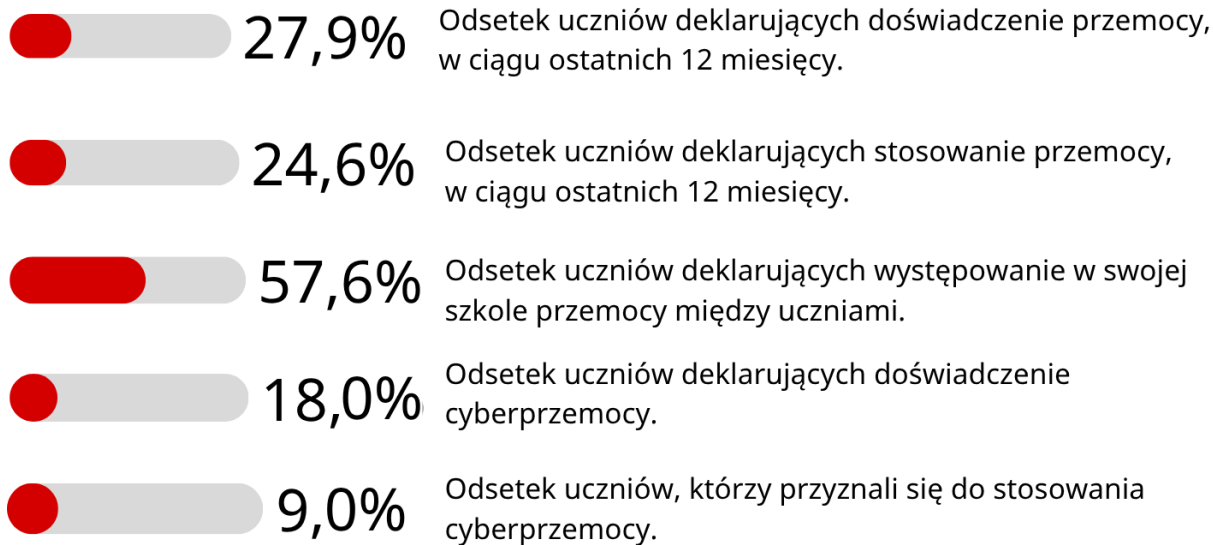
* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=578

ZABURZENIA ODŻYWIANIA

* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=578

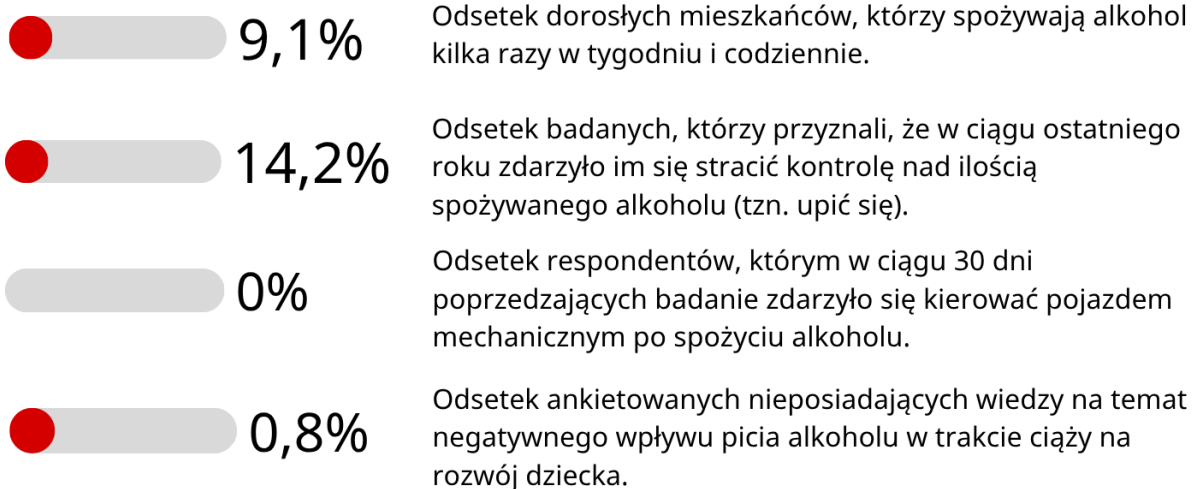
PRZEMOC

* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=578

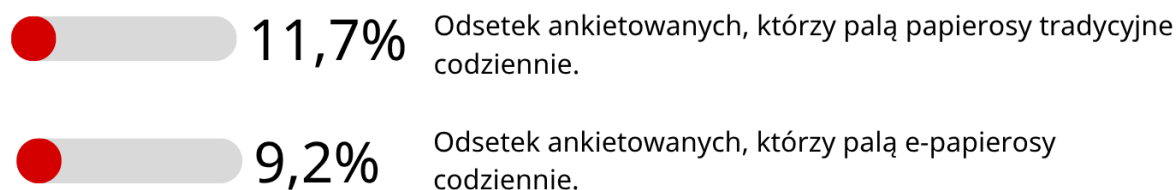
Dorośli mieszkańcy

ALKOHOL

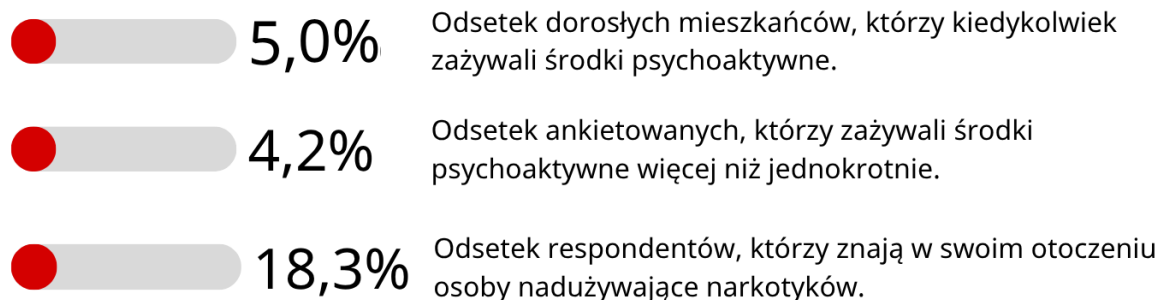
* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=120

NIKOTYNIZM

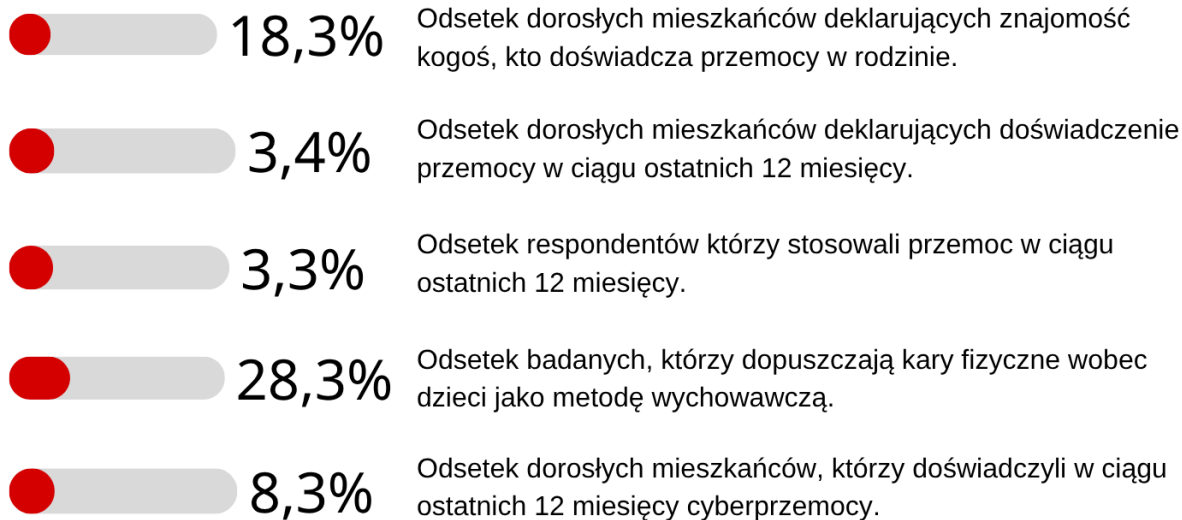
* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=120

ŚRODKI PSYCHOAKTYWNE (INNE NIŻ ALKOHOL)

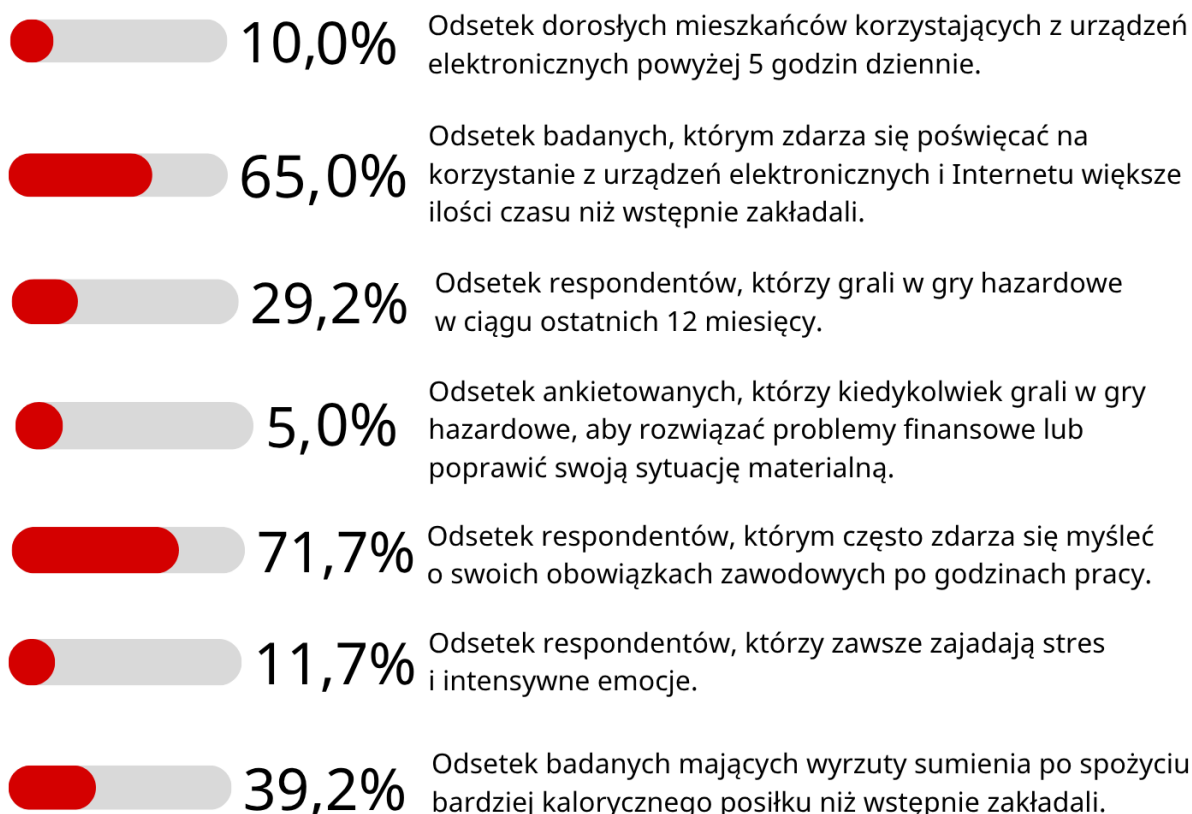
* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=120

PRZEMOC

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=120

PROBLEMY NATURY BEHAWIORALNEJ

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=120

CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU

Celem głównym Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2026-2029 jest:

Ograniczenie skali uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych na terenie Gminy, a także ich konsekwencji zdrowotnych i społecznych, poprzez rozwój lokalnych usług społecznych, prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych oraz promowanie zdrowego stylu życia i postaw sprzyjających trzeźwości.

Celami operacyjnymi Programu są:

1. Wzmacnianie lokalnych działań informacyjno-edukacyjnych na terenie Gminy, ukierunkowanych na podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zagrożeń wynikających z uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży, a także promowanie postaw prozdrowotnych i trzeźwości.
2. Zapewnienie kompleksowego wsparcia w Gminie dla osób zmagających się z uzależnieniami oraz ich rodzin, a także osób doświadczających przemocy w rodzinie, poprzez rozwój lokalnych usług społecznych, zwiększenie dostępności do terapii, rehabilitacji i zatrudnienia socjalnego, a także wzmacnianie współpracy instytucji pomocowych i podmiotów ekonomii społecznej.
3. Diagnozowanie skali zjawiska uzależnień wśród mieszkańców Gminy, identyfikowanie środowisk szczególnie narażonych na ryzyko oraz podejmowanie działań na rzecz wzmacniania kompetencji osób zaangażowanych w profilaktykę, leczenie i wsparcie osób uzależnionych.

Cele będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych oraz potrzebami osób z różnymi niepełnosprawnościami zawartymi w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025.

Cel I

Wzmacnianie lokalnych działań informacyjno-edukacyjnych na terenie Gminy, ukierunkowanych na podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zagrożeń wynikających z uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży, a także promowanie postaw prozdrowotnych i trzeźwości.

Przewidywane rezultaty:

- Ograniczenie skali spożywania alkoholu, zażywania substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych wśród mieszkańców Gminy,
- ograniczenie dostępności do substancji psychoaktywnych na terenie Gminy,
- opóźnienie wieku inicjacji alkoholowej wśród dzieci i młodzieży oraz wzmocnienie postaw abstynenckich,
- promowanie wiedzy w zakresie negatywnych skutków spożywania alkoholu i narkotyków oraz uzależnień behawioralnych,
- wzmocnienie świadomości społecznej na temat dostępnych form wsparcia,
- zmniejszenie konieczności podejmowania działań interwencyjnych wobec osób nietrzeźwych w przestrzeni publicznej, kierujących pojazdami oraz sprzedawców napojów alkoholowych umożliwiających zakup alkoholu osobom niepełnoletnim,
- podejmowanie działań prewencyjnych dotyczących rozpowszechniania narkotyków i dopalaczy na terenie Gminy, w szczególności wśród dzieci i młodzieży.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Prowadzenie programów i innych działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i promocji zdrowia skierowanych do dorosłych mieszkańców	Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych	UM, KPP, MKRPA, PES, placówki oświatowe, MBP,
		Liczba uczestników programów	MDK, ŚOSiR, ŚOK, placówki ochrony zdrowia

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2026-2029

2.	Organizowanie pikników i kampanii społecznych oraz innych inicjatyw w ramach lokalnych działań profilaktycznych	Liczba zorganizowanych inicjatyw o tematyce profilaktycznej	MKRPA, MOPS, UM, placówki oświatowe, MBP, ŚOSIR, ŚOK, MDK, KS+, DDS+, PWD, Muzeum Dawnego Kupiectwa
3.	Finansowanie/dofinansowanie imprez profilaktycznych, kulturalnych, w tym koncertów obejmujących edukację zdrowotną w formie profilaktyki uniwersalnej, o której mowa w NPZ oraz zdrowotnych konkursów promujących trzeźwość	Liczba zorganizowanych imprez o tematyce edukacji zdrowotnej	UM, MOPS, MBP, ŚOSIR, ŚOK, Muzeum Dawnego Kupiectwa
		Liczba przeprowadzonych konkursów promujących trzeźwość	
4.	Organizacja zawodów sportowych z elementami profilaktyki, które mają na celu uwidocznienie szkodliwości alkoholu, narkotyków oraz zagrożeń płynących z uzależnień behawioralnych (w ramach profilaktyki uniwersalnej oraz promocji zdrowego stylu życia)	Liczba zorganizowanych zawodów profilaktyczno-sportowych	UM, MOPS, PES, ŚOSIR, ŚOK, MDK, PWD, placówki oświatowe
5.	Organizowanie i dofinansowanie warsztatów i programów profilaktycznych dotyczących używania substancji psychoaktywnych oraz zagrożeń wynikających z uzależnień behawioralnych, ze szczególnym uwzględnieniem programów rekomendowanych przez KCPU, ORE i IPiN	Liczba zorganizowanych/dofinansowanych programów/warsztatów profilaktycznych	UM, MKRPA, PES, placówki oświatowe
		Liczba uczestników	

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2026-2029

6.	Rozwijanie i promowanie oferty alternatywnych i atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	Liczba dostępnych miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	UM, MKRPA, placówki oświatowe, MBP,
		Liczba działań podjętych w celu promowania udziału w alternatywnych formach spędzania czasu wolnego	ŚOSIR, ŚOK, MDK, KS+, DDS+, PWD, PES, Muzeum Dawnego Kupiectwa
7.	Organizowanie warsztatów informacyjno-edukacyjnych dla rodziców i nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień, w tym behawioralnych wśród dzieci i młodzieży, w szczególności na temat wzmacniania czynników chroniących i eliminowania czynników ryzyka	Liczba zorganizowanych warsztatów	UM, MKRPA, placówki oświatowe
8.	Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych, informatycznych i profilaktycznych dotyczących tematyki uzależnień i promowania zdrowych nawyków	Nakład materiałów informacyjno-edukacyjnych	UM, MOPS, MKRPA, KPP, placówki oświatowe,
		Koszty przeznaczone na zakup materiałów	placówki ochrony zdrowia
9.	Uczestnictwo w regionalnych i ogólnopolskich oraz prowadzenie własnych kampanii edukacyjnych obejmujących zagadnienia związane z profilaktyką i przeciwdziałaniem alkoholizmowi, narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym	Liczba kampanii, w których uczestniczyła Gmina Miasto Świdnica	UM, MOPS, MKRPA, KPP, PES, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, MBP, ŚOSIR, ŚOK, MDK, KS+, DDS+, ŚDS, PWD, Muzeum Dawnego Kupiectwa
10.	Wprowadzenie nowych usług społecznych w zakresie specjalistycznego wsparcia wraz z formami samopomocowymi	Liczba uczestników spotkań/konsultacji	UM, MOPS, PES, placówki ochrony zdrowia

dla rodzin oczekujących narodzin dziecka, w tym w zakresie prewencji zachowań ryzykownych oraz wzmacniania prawidłowych zachowań w sytuacjach kryzysowych		
---	--	--

Cel II

Zapewnienie kompleksowego wsparcia w Gminie dla osób zmagających się z uzależnieniami oraz ich rodzin, a także osób doświadczających przemocy domowej, poprzez rozwój lokalnych usług społecznych, zwiększenie dostępności do terapii, rehabilitacji i zatrudnienia socjalnego, a także wzmacnianie współpracy instytucji pomocowych i podmiotów ekonomii społecznej.

Przewidywane rezultaty:

- Zwiększenie lokalnej oferty usług społecznych w zakresie wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz uwikłanych w problem przemocy domowej,
- zwiększenie skuteczności działań skierowanych do osób uzależnionych poprzez motywowanie ich do podjęcia lub kontynuowania leczenia odwykowego,
- aktywizacja społeczno-zawodowa osób uzależnionych od alkoholu i/lub narkotyków w środowisku lokalnym, a także udzielanie pomocy osobom uwikłanym w problem uzależnień behawioralnych.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Kontynuowanie specjalistycznego poradnictwa w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej i uzależnieniom, a także jego rozwój.	Liczba osób zgłaszających się do punktów Liczba pracowników punktów	UM, MKRPA, PIK, CWOP
2.	Wspieranie działalności MKRPA w zakresie finansowym, organizacyjnym, infrastrukturalnym i merytorycznym	Liczba członków MKRPA	UM, MKRPA

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2026-2029

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
3.	Przeprowadzanie rozmów interwencyjno-motywujących z osobami nadużywającymi alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych	Liczba osób, z którymi członkowie MKRPA prowadzili rozmowy interwencyjno-motywujące do podjęcia leczenia odwykowego	MKRPA
4	Wzmacnianie funkcjonowania PES prowadzących samopomocowe grupy (np. AA, AI-Anon, NA) w celu wspierania osób dotkniętych problemem uzależnień	Liczba funkcjonujących grup samopomocowych dla osób uzależnionych (AA, NA) oraz współuzależnionych (AI-Anon)	UM, MKRPA, MOPS, PES
5.	Zlecenie przeprowadzania badań przez zespół biegłych w zakresie uzależnienia od alkoholu w celu orzeczenia wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu	Liczba osób skierowanych na badanie przez biegłego	MKRPA
		Liczba wydanych opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu	
6.	Kierowanie wniosków do sądu o nałożenie obowiązku leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego wobec osoby uzależnionej, wnoszenie środków odwoławczych od orzeczeń sądów I instancji w sprawach o zobowiązanie do leczenia oraz występowanie członków MKRPA w charakterze strony oraz oskarżyciela posiłkowego przed sądem w sprawach o leczenie odwykowe	Liczba wniosków wniesionych do sądu w sprawie orzeczenia obowiązku leczenia odwykowego	MKRPA
7.	Inicjowanie przez członków MKRPA procedury „Niebieskie Karty” i przekazywanie ich do ZI	Liczba wypełnionych formularzy NK	MKRPA
8.	Prowadzenie konsultacji i poradnictwa terapeutycznego,	Liczba osób objętych konsultacjami/poradnictwem	UM, MOPS, CWOP, MKRPA, PIK, PES,

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2026-2029

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
	psychologicznego oraz prawnego dla osób uzależnionych od alkoholu oraz członków ich rodzin	Liczba udzielonych konsultacji/porad	placówki ochrony zdrowia
9.	Udzielanie psychologicznego i terapeutycznego wsparcia dzieciom wychowującym się w rodzinach dotkniętych uzależnieniami i przemocą domową	Liczba dzieci objętych wsparciem	placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, PIK, PES
10.	Poszerzenie oferty placówek leczenia uzależnienia od alkoholu, w szczególności o zakup dodatkowych programów i świadczeń	Liczba osób objętych wsparciem	UM, MOPS, placówki ochrony zdrowia
11.	Rozwój usług społecznych z zakresu redukcji szkód wśród osób uzależnionych (streetworking)	Liczba usług społecznych	UM, MOPS
		Liczba osób objętych wsparciem	
12.	Rozwój usług społecznych w zakresie środowiskowych form wsparcia, w szczególności w obszarze reintegracji społeczno-zawodowej osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą domową	Liczba funkcjonujących Klubów/Centrów Integracji Społecznej lub Spółdzielni Socjalnych	UM, MOPS, MKRPA, PES
		Liczba osób objętych usługami społecznymi w zakresie reintegracji społeczno-zawodowej	
13.	Wspieranie działalności placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie Gminy, a także inicjowanie działań na rzecz utworzenia Klubu Młodzieżowego oraz wdrażanie działań integracyjnych i socjoterapeutycznych	Liczba funkcjonujących placówek wsparcia dziennego i klubów młodzieżowych	UM, MOPS, MDK, PES
		Liczba dzieci objętych opieką	
14.	Wspieranie działalności Schroniska dla Osób Bezdomnych, w szczególności poprzez działania w zakresie redukcji szkód oraz	Liczba osób w kryzysie bezdomności objętych wsparciem	UM, MOPS, PES

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2026-2029

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
	oddziaływania edukacyjno-terapeutyczne, w tym wsparcie grupowe i indywidualne		
15.	Wspieranie działań na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych w ośrodkach wsparcia (m.in. DDS+, KS+)	Liczba uczestników zajęć w ośrodkach wsparcia objętych działaniami	UM, MOPS, PES
16.	Zwiększanie skuteczności działań skierowanych do beneficjentów pomocy społecznej dotkniętych uzależnieniem, poprzez uwzględnienie w pracy socjalnej kontraktów socjalnych	Liczba osób, z którymi zawarto kontrakt socjalny	MOPS
17.	Podjęcie działań w zakresie utworzenia na terenie Gminy Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży	Liczba dzieci objętych wsparciem	UM, MOPS, placówki ochrony zdrowia
18.	Wspieranie finansowe, merytoryczne i organizacyjne instytucji oraz podmiotów ekonomii społecznej prowadzących działalność w zakresie profilaktyki uzależnień, udzielania wsparcia osobom z problemem uzależnień oraz przemocy domowej, a także promowania trzeźwości	Liczba PES, z którymi współpracuje UM w zakresie profilaktyki uzależnień oraz wsparcia osób z problemem uzależnień/przemocy Nakłady finansowe przekazane na wsparcie działalności PES w zakresie profilaktyki uzależnień oraz wsparcia osób z problemem uzależnień/przemocy	UM, MOPS, MBP, ŚOSIR, ŚOK, MDK, placówki oświatowe, PES, Muzeum Dawnego Kupiectwa

Cel III

Diagnozowanie skali zjawiska uzależnień wśród mieszkańców Gminy, identyfikowanie środowisk szczególnie narażonych na ryzyko oraz podejmowanie działań na rzecz wzmocnienia kompetencji osób zaangażowanych w profilaktykę, leczenie i wsparcie osób uzależnionych.

Przewidywane rezultaty:

- Systematyczne diagnozowanie stopnia zagrożenia problemem alkoholowym i narkotykowym oraz skali problemu uzależnień behawioralnych na terenie Gminy,
- organizowanie i finansowanie badań diagnozujących problemy społeczne, w tym uzależnienia, wśród mieszkańców oraz umożliwiających określenie rzeczywistego stanu zagrożenia problemem alkoholowym, narkotykowym, a także w zakresie uzależnień behawioralnych,
- zwiększenie skuteczności identyfikacji środowisk zagrożonych problemami uzależnień, w tym rodzin i osób przejawiających trudności wynikające z uzależnień,
- wzmocnienie międzysektorowej koordynacji usług społecznych dla osób i rodzin zmagających się z problemem uzależnień, dzięki rozwiniętej ścisłej współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Regularne monitorowanie problemu uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz behawioralnych w Gminie, w tym opracowanie diagnoz problemów społecznych wśród uczniów oraz dorosłych mieszkańców	Liczba osób objętych badaniem ilościowym i/lub jakościowym w ramach diagnozy społecznej	UM, MKRPA, ZI, PIK, CWOP, MOPS, KPP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, PES
		Liczba prowadzonych statystyk związanych z problemem uzależnień w Gminie	
2.	Powadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców i właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	Liczba przeprowadzonych szkoleń	UM, MKRPA

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2026-2029

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
3.	Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	Liczba uczestników szkoleń	UM, MKRPA
		Liczba przeprowadzonych kontroli	
4.	Organizowanie i udział w szkoleniach z zakresu profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony zdrowia dla osób i podmiotów świadczących pomoc i wsparcie mieszkańcom, w tym członków MKRPA	Liczba zorganizowanych szkoleń z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej	UM, MKRPA, KPP, ZI, MOPS, PIK, PWD, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia
5.	Podejmowanie działań pokontrolnych oraz interwencji w stosunku do podmiotów prowadzących sprzedaż alkoholu	Liczba podjętych interwencji	UM, MKRPA, KPP
6.	Organizacja lokalnych konferencji międzysektorowych na rzecz prewencji problemu uzależnień wśród lokalnej społeczności	Liczba zorganizowanych konferencji	UM, MOPS, MKRPA, ZI, KPP, PES, MBP, ŚOSIR, ŚOK, MDK, KS+, DDS+, PWD, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, Muzeum Dawnego Kupiectwa
		Liczba uczestników	

REALIZACJA PROGRAMU

1. Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi realizatorem Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2026-2029 jest Urząd Miejski w Świdnicy.
2. Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica będzie realizowany w latach 2026-2029 w oparciu o Ustawę z dnia 11 września 2015 o zdrowiu publicznym i wydane na jej podstawie akty wykonawcze (Narodowy Program Zdrowia) oraz Rekomendacje Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.
3. Za realizację Programu od strony finansowej i merytorycznej odpowiada Prezydent Świdnicy.

ADRESACI PROGRAMU

Program adresowany jest do ogółu mieszkańców Gminy z wyszczególnieniem konsumentów napojów alkoholowych, osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i zmagających się z uzależnieniami behawioralnymi, osób pijących szkodliwie i ryzykownie, rodzin i najbliższego otoczenia osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, hazardu i urządzeń elektronicznych, dzieci i młodzieży oraz przedstawicieli służb, instytucji oraz podmiotów ekonomii społecznej działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień.

ZEZWOLENIA NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

Sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem oraz w miejscu sprzedaży może odbywać się tylko na podstawie zezwolenia wydanego przez Prezydenta Świdnicy.

1. Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych poza miejscem sprzedaży, określona przez Radę Miejską, wynosi:
 - 150 – o zawartości do 4,5% alkoholu oraz na piwo,

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2026-2029

- 130 – o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa),
 - 140 – o zawartości powyżej 18% alkoholu.
2. Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w miejscu sprzedaży, określona przez Radę Miejską, wynosi:
- 110 – o zawartości do 4,5% alkoholu oraz na piwo,
 - 70 – o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa),
 - 90 – o zawartości powyżej 18% alkoholu¹².

TERMINY WAŻNOŚCI ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wydaje się na czas oznaczony, nie krótszy niż 4 lata, a w przypadku sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, nie krótszy niż 2 lata.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

1. Źródłem finansowania działań podejmowanych w związku z realizacją zadań Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2026-2029 są dochody własne uzyskane z wpływów z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, a także z opłat z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającego 300 ml i są ujęte w budżecie Gminy w dziale 851 „Ochrona Zdrowia”, rozdziale 85153 – zwalczanie narkomanii oraz rozdziale 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi.
2. Możliwe jest finansowanie działań ujętych w Programie ze środków pochodzących z Budżetu Państwa i Funduszy Europejskich, w tym źródeł finansowania

¹² Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2024 rok.

ukierunkowanych na rozwój lokalnego systemu usług społecznych, np. „Premia Społeczna” oraz „Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027”.

3. Zakres zadań ujętych w Programie może być zweryfikowany ze względu na wysokość środków finansowych przeznaczonych na ich realizację oraz ze względu na bieżące zapotrzebowanie z zakresu działań profilaktycznych skierowanych do lokalnej społeczności.

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW MIEJSKIEJ KOMISJI DS. ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Zgodnie z art. 4¹ ust. 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zasady wynagradzania członków gminnych komisji określa rada gminy w programie. Ustala się następujące zasady wynagradzania:

1. Za pracę podczas posiedzeń plenarnych MKRPA:
 - przewodniczący MKRPA – 22% minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego w trybie i na zasadach określonych w Ustawie z dnia 10 października 2002r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz.U. 2024, poz. 1773)
 - sekretarz MKRPA – 20% minimalnego wynagrodzenia za pracę, j.w.
 - członek MKRPA – 14% minimalnego wynagrodzenia za pracę, j.w.
2. Za pracę w posiedzeniu zespołu motywującego do leczenia odwykowego oraz do spotkań z członkami ich rodzin – 9% minimalnego wynagrodzenia za pracę, j.w.
3. Za pracę w zespołach kontrolnych punktów sprzedaży – 9% minimalnego wynagrodzenia za pracę, j.w.
4. Za udział w posiedzeniu jednej grupy diagnostyczno-pomocowej powołanej przez Zespół Interdyscyplinarny w Świdnicy w ramach przeciwdziałania przemocy domowej – 4% minimalnego wynagrodzenia za pracę, j.w.
5. Wynagrodzenie wypłacane jest nie częściej, niż raz w miesiącu, za podejmowanie czynności określonych w pkt 1, 2 i 4 na podstawie listy obecności, a za czynność określoną w pkt. 3 na podstawie protokołu kontroli.

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Celem ewaluacji jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów i rezultatów. Wyniki ewaluacji okresowej służą również ewentualnym modyfikacjom dokumentów programowych, a dostarczone za jej sprawą informacje powinny być wykorzystane przy przygotowaniu programu w następnym okresie programowania.

Cele badawcze ewaluacji Programu opierają się na:

1. ocenie procesu realizacji działań i osiągniętych efektów Programu,
2. ocenie wdrażania i zarządzania Programem, w tym współpracy interdyscyplinarnej,
3. opracowaniu rekomendacji do stworzenia kontynuacji Programu.

W ramach ewaluacji należy wybrać co najmniej jedną z niżej wskazanych zróżnicowanych metod pomiaru, tj.:

- analizę dokumentów,
- badanie ankietowe adresatów Programu,
- badanie poprzez zogniskowany wywiad grupowy realizatorów Programu.

Przyjęte kryteria ewaluacji Programu to:

- a) **kryterium skuteczności** (plan a wykonanie) – rozumiane jako stopień realizacji zaplanowanych celów i efektów Programu. Ocena pod kątem kryterium skuteczności skupi się głównie na ocenie wdrożenia działań w stosunku do założonego planu i osiągnięcia wskaźników rezultatów.
- b) **kryterium efektywności** – ocena sprawności wdrażania i prawidłowości zarządzania Programem, w tym pod kątem zgodności z harmonogramem, ewentualnych trudności w jego realizacji, przepływu informacji między realizatorami.
- c) **kryterium użyteczności** – ocena dopasowania założeń Programu do potrzeb jego odbiorców i realizatorów.
- d) **kryterium trafności** – rozumiane jako stopień, w jakim zaplanowane cele odpowiadają zidentyfikowanemu problemom.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2026-2029

Na podstawie analizy wdrażanego programu, realizator Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2026-2029, tj. Urząd Miejski we współpracy z Miejską Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz innymi jednostkami i podmiotami działającymi na terenie Gminy, sporządzi zbiorcze coroczne sprawozdanie, które zostanie przedłożone Radzie Miejskiej w terminie do 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie. Ponadto realizator Programu zobowiązany jest do sporządzenia, na podstawie ankiety opracowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, informacji z realizacji działań podejmowanych w danym roku, które wynikają z Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, które następnie przekaże do Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w terminie do 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja.

BIBLIOGRAFIA

1. <https://bdl.stat.gov.pl/>.
2. <http://www.mops.swidnica.pl/>.
3. <https://um.swidnica.pl/>.
4. Raport o Stanie Gminy Miasto Świdnica za lata 2022-2024.
5. Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za lata 2022-2024.
6. Sprawozdania z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miasto Świdnica za 2024 rok.
7. Sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy za lata 2022-2024.
8. Sprawozdania z realizacji Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miasto Świdnica na lata 2024-2026 w 2024 roku.
9. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
10. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
11. Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025.

SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW

Spis rysunków

Rysunek 1. Wartość sprzedanego alkoholu na terenie Gminy Miasto Świdnica w latach 2022-2024	23
Rysunek 2. Wartość sprzedanego alkoholu na 1 dorosłego mieszkańca Gminy Miasto Świdnica na przestrzeni lat 2022-2024	24
Rysunek 3. Płeć: N=578	25
Rysunek 4. Płeć: N=120.....	40

Spis tabel

Tabela 1. Działania Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdnicy wobec osób uzależnionych w latach 2022-2024	16
Tabela 2. Działania Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdnicy wobec osób dotkniętych przemocą domową w latach 2022-2024.....	16
Tabela 3. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym w Świdnicy w latach 2022-2024.....	18
Tabela 4. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=145.....	27
Tabela 5. Jak często zażywałeś/aś narkotyki/dopalacze w ciągu ostatnich 30 dni? N=33	30
Tabela 6. Jakie były to substancje? N=32.....	30
Tabela 7. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=152	32
Tabela 8. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=145	33
Tabela 9. Jakiego rodzaju przemoc stosowałeś/łaś? N=132	34
Tabela 10. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=134	34
Tabela 11. Czy zdarzyło Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu np. przed rodzicami? N=569.....	37
Tabela 12. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=120	43
Tabela 13. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=35	44
Tabela 14. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=104.....	46
Tabela 15. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=105.....	47
Tabela 16. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupy, korzystanie z Internetu i/lub urządzeń elektrycznych, uprawianie sportu, praca, oglądanie treści pornograficznych itp.) N=120	50
Tabela 17. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=4	52
Tabela 18. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=4	52

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba rodzin i udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu i narkomanii (łącznie) w latach 2022-2024	14
Wykres 2. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Miasto Świdnica na przestrzeni lat 2022-2024	24
Wykres 3. Wiek: N= 578	26
Wykres 4. Klasa: N= 578.....	26
Wykres 5. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=578	27
Wykres 6. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się: N= 578.....	28
Wykres 7. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=578	29
Wykres 8. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy oraz e-papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N= 578.....	31
Wykres 9. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=578.....	32
Wykres 10. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=578	33
Wykres 11. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami? N=578.....	35
Wykres 12. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś oraz stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/ straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=578	36
Wykres 13. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu? N=578	37
Wykres 14. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=578.....	38
Wykres 15. Które z poniższych odpowiedzi Twoim zdaniem można zaliczyć do zaburzeń odżywiania? N=578	39
Wykres 16. Wiek: N=120	41
Wykres 17. Wykształcenie: N=120	41
Wykres 18. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=120.....	42
Wykres 19. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których wygrał/ przegrał były pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=120	43
Wykres 20. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=120.....	45
Wykres 21. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=120.....	46
Wykres 22. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=120	47

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2026-2029

Wykres 23. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=120.....	48
Wykres 24. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia) N=120.....	49
Wykres 25. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy domowej? N=120	51
Wykres 26. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy domowej? N=120	51
Wykres 27. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosował/a Pan/i przemoc domową wobec: N=120	53
Wykres 28. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) jest metodą wychowawczą, która: N=120	54
Wykres 29. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznał/a oraz stosował/a Pan/i cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=120	54